

Dokument s plenarne sjednice

A9-0296/2022

13.12.2022

IZVJEŠĆE

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022.
(2022/2050(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Tom Vandenkendelaere

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE MANJINE.....	32
MIŠLJENJE ODBORA ZA USTAVNA PITANJA	33
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST	38
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	45
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	46

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022. (2022/2050(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir glavu V. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), a posebno poglavlje 2. odjeljak 2., u kojem su navedene odredbe o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (ZSOP),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa²,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2022. o uspostavi Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) COM(2022)0349,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2017/2315 od 11. prosinca 2017. o uspostavi stalne strukturirane suradnje (PESCO) i utvrđivanju popisa država članica sudionica³,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o uspostavi pakta za civilni ZSOP, koje je Vijeće za vanjske poslove usvojilo na sastanku od 19. studenog 2018.,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći⁴,
- uzimajući u obzir odluke Vijeća (ZVSP) 2021/748⁵, 2021/749⁶ i 2021/750⁷ od 6. svibnja 2021. o sudjelovanju Kanade, Kraljevine Norveške i Sjedinjenih Američkih Država u projektu u okviru PESCO-a pod nazivom „Vojna mobilnost”,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2021/1143 od 12. srpnja 2021. o misiji Europske unije za vojno osposobljavanje u Mozambiku (EUTM Mozambique)⁸,

¹ SL L 170, 12.5.2021., str. 149.

² SL L 209, 14.6.2021., str. 1.

³ SL L 331, 14.12.2017., str. 57.

⁴ SL L 102, 24.3.2021., str. 14.

⁵ SL L 160, 7.5.2021., str. 106.

⁶ SL L 160, 7.5.2021., str. 109.

⁷ SL L 160, 7.5.2021., str. 112.

⁸ SL L 247, 13.7.2021., str. 93.

- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/638 od 13. travnja 2022. o izmjeni Odluke 2014/486/ZVSP o savjetodavnoj misiji Europske unije za reformu sektora civilne sigurnosti u Ukrajini (EUAM Ukraine)⁹,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/1968 od 17. listopada 2022. o misiji Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine)¹⁰,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/1970 od 17. listopada 2022. o izmjeni Odluke 2010/452/ZVSP o Promatračkoj misiji Europske unije u Gruziji, EUMM Georgia¹¹
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 22. listopada 2021. te od 24. i 25. ožujka, 30. i 31. svibnja i 23. i 24. lipnja 2022.,
- uzimajući u obzir Izjavu iz Versaillesa donesenu na neformalnom sastanku čelnika država i vlada 11. ožujka 2022.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 22. siječnja 2018. o integriranom pristupu vanjskim sukobima i krizama te od 24. siječnja 2022. o europskoj sigurnosnoj situaciji,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. studenog 2013., 18. studenog 2014., 18. svibnja 2015., 27. lipnja 2016., 14. studenog 2016., 18. svibnja 2017., 17. srpnja 2017., 25. lipnja 2018., 17. lipnja 2019., 10. prosinca 2019., 17. lipnja 2020., 12. listopada 2020., 20. studenog 2020., 7. prosinca 2020. i 10. svibnja 2021. o ZSOP-u,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 5. lipnja 2020. o mladima u vanjskom djelovanju,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 16. travnja 2021. o obnovljenom partnerstvu s južnim susjedstvom – Nova agenda za Sredozemlje,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 18. listopada 2021. o Bosni i Hercegovini / operaciji EUFOR Althea,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 24. siječnja 2022. o podizanju strateškog partnerstva UN-a i EU-a u pogledu mirovnih operacija i upravljanja krizama na višu razinu: prioriteta za razdoblje 2022. – 2024.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 21. veljače 2022. o produljenju i jačanju provedbe koncepta koordinirane pomorske prisutnosti u Gvinejskom zaljevu,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 23. svibnja 2022. o razvoju položaja Europske unije u pogledu kiberprostora,
- uzimajući u obzir sastanak Vijeća za vanjske poslove od 16. svibnja 2022. i sastanak Vijeća za vanjske poslove s ministrima obrane od 17. svibnja 2022.,
- uzimajući u obzir globalnu strategiju naslovljenu „Zajednička vizija, zajedničko

⁹ SL L 117, 19.4.2022., str. 38.

¹⁰ SL L 270, 18.10.2022., str. 85.

¹¹ SL L 270, 18.10.2022., str. 93.

djelovanje: jača Europa – Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije”, koju je potpredsjednica Europske komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016.,

- uzimajući u obzir „Strateški kompas za sigurnost i obranu – za Europsku uniju koja štiti svoje građane, vrijednosti i interese te doprinosi međunarodnom miru i sigurnosti”, koji je Vijeće odobrilo 21. ožujka 2022., a Europsko vijeće prihvatilo 25. ožujka 2022.,
- uzimajući u obzir Plan za klimatske promjene i obranu Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 6. studenog 2020. i svoju Rezoluciju od 7. lipnja 2022. o tom planu¹²,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 6. ožujka 2014. naslovljenu „Za otvoreno i sigurno globalno pomorsko dobro: elementi za strategiju sigurnosne zaštite u pomorstvu Europske unije” (JOIN(2014)0009),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 24. srpnja 2020. o strategiji EU-a za sigurnosnu uniju (COM(2020)0605),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. veljače 2022. naslovljenu „Doprinos Komisije europskoj obrani” (COM(2022)0060),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. veljače 2022. naslovljenu „Plan za ključne tehnologije za sigurnost i obranu” (COM(2022)0061),
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 18. svibnja 2022. o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima (JOIN(2022)0024),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. prosinca 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za kibersigurnost za digitalno desetljeće” (JOIN(2020)0018),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. veljače 2021. naslovljenu „Akcijski plan o sinergijama između civilne, obrambene i svemirske industrije” (COM(2021)0070),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. studenog 2022. naslovljenu „Akcijski plan za vojnu mobilnost 2.0” (JOIN(2022)0048),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. studenog 2022. naslovljenu „Politika kiberobrane EU-a” (JOIN(2022)0049),
- uzimajući u obzir drugi godišnji program rada Europskog fonda za obranu za 2022., koji je Komisija donijela 25. svibnja 2022.,

¹² Usvojeni tekstovi: P9_TA(2022)0223.

- uzimajući u obzir Sjevernoatlantski ugovor,
- uzimajući u obzir Deklaraciju sa sastanka na vrhu u Madridu koju su izdali čelnici država i vlada NATO-a koji su sudjelovali na sastanku Sjevernoatlantskog vijeća u Madridu 29. lipnja 2022.,
- uzimajući u obzir zahtjeve Švedske i Finske za pridruživanje NATO-u, koji su zajednički podneseni 18. svibnja 2022., te potpisivanje protokola o pristupanju Finske i Švedske od strane saveznika iz NATO-a 5. srpnja 2022.,
- uzimajući u obzir strateški koncept NATO-a za 2022. koji su čelnici država i vlada NATO-a donijeli na sastanku na vrhu NATO-a u Madridu 29. lipnja 2022.,
- uzimajući u obzir dvije zajedničke izjave o suradnji EU-a i NATO-a potpisane 8. srpnja 2016. i 10. srpnja 2018.,
- uzimajući u obzir zajednički skup od 74 prijedloga za provedbu Zajedničke izjave iz Varšave koji su vijeća EU-a i NATO-a odobrila 6. prosinca 2016. i 5. prosinca 2017.,
- uzimajući u obzir sedmo izvješće o napretku od 20. lipnja 2022. o provedbi zajedničkog skupa prijedloga koji su 6. prosinca 2016. i 5. prosinca 2017. odobrila vijeća EU-a i NATO-a,
- uzimajući u obzir relevantna izvješća i preporuke koje je usvojila Parlamentarna skupština NATO-a,
- uzimajući u obzir izjavu sa sastanka na vrhu između EU-a i SAD-a od 15. lipnja 2021. naslovljenu „Prema obnovljenom transatlantskom partnerstvu”,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu državnog tajnika Sjedinjenih Američkih Država i potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 3. prosinca 2021. o pokretanju dijaloga o sigurnosti i obrani između EU-a i SAD-a, kao i naknadne sastanke u okviru tog dijaloga,
- uzimajući u obzir neopravdan i ničim izazvan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, njezinu nezakonitu invaziju i pripojenje Krima te regija Donjeck, Herson, Luhansk i Zaporizžje, kao i okupaciju gruzijskih regija Abhazije i Južne Osetije te transnistrijske regije Republike Moldove;
- uzimajući u obzir nove tehnologije kao što su umjetna inteligencija, svemirski kapaciteti i kvantno računalstvo koje otvaraju nove mogućnosti za čovječanstvo, ali i donose nove izazove u području obrane i vanjske politike za koje je potrebna jasna strategija i konsenzus među saveznicima,
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda, a posebno njezin članak 2. stavak 4. o zabrani uporabe sile i članak 51. o neotuđivom pravu na individualnu i kolektivnu samoobranu,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravu mora (UNCLOS),

- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000), 1889 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015) i 2493 (2019) o ženama, miru i sigurnosti te rezolucije 2250 (2015), 2419 (2018) i 2535 (2020) o mladima, miru i sigurnosti,
- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Cipru,
- uzimajući u obzir Helsinški završni akt Konferencije za europsku sigurnost i suradnju iz 1975.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima¹³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2018. o vojnoj mobilnosti¹⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2019. o izgradnji kapaciteta EU-a za sprečavanje sukoba i posredovanje¹⁵,
- uzimajući u obzir svoje stajalište od 26. studenog 2019. o Prijedlogu direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost i Direktive 2008/118/EZ o općim aranžmanima za trošarine u pogledu obrambenih napora unutar okvira Unije¹⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2020. o izvozu oružja: provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP¹⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o provedbi Direktive 2009/81/EZ u pogledu javne nabave u području obrane i sigurnosti te Direktive 2009/43/EZ u pogledu transfera obrambenih proizvoda¹⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2021. o suradnji EU-a i NATO-a u kontekstu transatlantskih odnosa¹⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2021. o stanju kapaciteta EU-a za kiberobranu²⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. veljače 2022. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike – godišnje izvješće za 2021.²¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. veljače 2022. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2021.²²,

¹³ SL C 433, 23.12.2019., str. 86.

¹⁴ SL C 388, 13.11.2020., str. 22.

¹⁵ SL C 23, 21.1.2021., str. 16.

¹⁶ SL C 232, 16.6.2021., str. 71.

¹⁷ SL C 385, 22.9.2021., str. 47.

¹⁸ SL C 494, 8.12.2021., str. 54.

¹⁹ SL C 99, 1.3.2022., str. 105.

²⁰ SL C 132, 24.3.2022., str. 102.

²¹ SL C 342, 6.9.2022., str. 148.

²² SL C 342, 6.9.2022., str. 167.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2022. o ruskoj agresiji na Ukrajinu²³,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju od 9. ožujka 2022. o vanjskom upletanju u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje²⁴,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. travnja 2022. o zaključcima sastanka Europskog vijeća od 24. i 25. ožujka 2022., uključujući najnovija događanja u ratu protiv Ukrajine te sankcije EU-a protiv Rusije i njihovu provedbu²⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Preporuku Vijeću i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. lipnja 2022. o vanjskoj, sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu²⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. lipnja 2022. o sigurnosti u području Istočnog partnerstva i ulozi zajedničke sigurnosne i obrambene politike²⁷,
 - uzimajući u obzir svoju Preporuku Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 14. rujna 2022. o obnovljenom partnerstvu s južnim susjedstvom: nova agenda za Sredozemlje,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za ustavna pitanja i Odbora za prava žena i jednakost spolova,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0296/2022),
- A. budući da se Europa suočava s najsloženijom kombinacijom vojnih i nevojnih prijetnji od završetka hladnog rata, koju naglašava ničim izazvan, neopravdan i nezakonit ruski agresivni rat protiv Ukrajine; budući da nevojne prijetnje uključuju dezinformacije, kibernetičke napade, gospodarski pritisak, ucjenjivanje hranom i energijom, instrumentalizaciju migracija i subverzivan politički utjecaj; budući da je bilo kakvo namjerno nanošenje štete aktivnoj europskoj energetskej infrastrukturi neprihvatljivo te je za njega potreban najsnažniji mogući odgovor; budući da je ruska invazija na Ukrajinu napad na međunarodni poredak utemeljen na pravilima; budući da je taj agresivni rat napad na europsku sigurnosnu strukturu koja je izgrađena nakon Drugog svjetskog rata i završetka hladnog rata, u čemu je Rusija sudjelovala; budući da je u svom ratu protiv Ukrajine i svojoj agresiji na Europu i Zapad predsjednik Putin namjerno odabrao eskalaciju koja se temelji na inicijativama kao što su održavanje lažnih referenduma na okupiranim ukrajinskim teritorijima, pripajanje teritorija Luhanska, Donjecka, Hersona i Zaporizžja, djelomična mobilizacija ruskih snaga te opetovane i eskalirajuće prijetnje, uključujući prijetnju da će upotrijebiti nuklearno oružje; budući da je dekret predsjednika Vladimira Putina od 21. rujna 2022. u kojem je najavio djelomičnu mobilizaciju u Ruskoj Federaciji prouzročio migracijski pritisak na granicama s

²³ SL C 125, 18.3.2022., str. 2.

²⁴ SL C 347, 9.9.2022., str. 61.

²⁵ SL C 434, 15.11.2022., str. 59.

²⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0235.

²⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0236.

Gruzijom, Kazahstanom i baltičkim zemljama zbog Rusa koji bježe iz svoje zemlje; budući da Ukrajina ne brani samo svoj suverenitet i teritorijalni integritet nego i zajedničke europske demokratske vrijednosti; budući da nije bilo čvrstih i učinkovitih mjera kojima bi se odvratila ruska agresija na Ukrajinu; budući da je Rusija više puta Ukrajinu, kao i NATO-u i državama članicama EU-a prijetila nuklearnim ratom;

- B. budući da se pobjeda Ukrajine odražava i na vjerodostojnost EU-a i njegove sigurnosne i obrambene politike;
- C. budući da kao odgovor na te prijetnje EU treba hitno pojačati učinkovitost svoje vanjske, sigurnosne i obrambene politike kako bi obranio svoje interese, vrijednosti i građane, unutar i izvan svojih granica, a prije svega u svojem susjedstvu, kako bi osigurao mir, sigurnost ljudi, održivi razvoj i demokraciju te podržao svoje partnere; budući da je cilj Strateškog kompasa pružiti EU-u potrebne strateške smjernice, realne i operativne alate za prelazak na dosljednu i vjerodostojnu obrambenu politiku te učiniti EU učinkovitim i sposobnim pružateljem sigurnosti i odlučnim globalnim akterom; budući da je još hitnije potrebno ojačati sigurnosne i obrambene kapacitete EU-a, uključujući i nadogradnju dosad nezabilježene potpore Ukrajini, posebno preko Europskog instrumenta mirovne pomoći, i osiguravanje komplementarnosti s NATO-om; budući da je zbog hibridne agresije Rusije potrebno oblikovati obranu slobodne Europe na sveobuhvatan i višedimenzionalan način koji obuhvaća sva kritična područja, od poboljšanja tradicionalnih vojnih kapaciteta do zaštite ključne civilne infrastrukture, lanaca opskrbe i energetske objekte, kao i aktivne borbe protiv dezinformacija i kibersigurnosnih prijetnji; budući da je ruska agresija na Ukrajinu naglasila nedostatak ulaganja u sigurnost i obranu u brojnim državama članicama EU-a i NATO-a; budući da je NATO rasporedio tisuće dodatnih obrambenih kopnenih, zračnih i pomorskih snaga u svoje istočno krilo; budući da NATO pomaže u koordinaciji zahtjeva za pomoć u ime Ukrajine; budući da je eksplozija u kojoj je oštećen plinovod Sjeverni tok bila ciljani napad na ključnu infrastrukturu EU-a; budući da je Bjelarus postao sudionik u ruskom ratu protiv Ukrajine;
- D. budući da će, prema Strateškom kompasu, „snažniji i sposobniji EU u području sigurnosti i obrane pozitivno doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je komplementaran NATO-u, koji je i dalje temelj kolektivne obrane svojih članica. Oni idu jedno uz drugo.”
- E. budući da se integriranim pristupom EU-a vanjskim sukobima i krizama osigurava dosljedna upotreba različitih kapaciteta EU-a, u okviru kojih bi njegova sigurnosna i obrambena politika trebala dopunjavati i biti dopunjena drugim civilnim instrumentima kako bi se doprinijelo sigurnosti ljudi i održivom miru u Europi i ostatku svijeta;
- F. budući da je Narodna Republika Kina tijekom posljednjeg desetljeća povećala svoju potrošnju na obranu za oko 600 % te da koristi svoju vojnu moć za zastrašivanje svojih susjeda i za prijetnje, posebno kad je riječ o Tajvanu, kao u slučaju nedavnih vojnih manevara nakon posjeta predsjednice Zastupničkog doma Sjedinjenih Američkih Država Nancy Pelosi Tajvanu u kolovozu; budući da Narodna Republika Kina nije zauzela jasan stav protiv ruske ratne agresije na Ukrajinu, kojom se krše temeljna načela međunarodnog prava;

- G. budući da istočno susjedstvo i zapadni Balkan trebaju mirno rješavanje sukoba, veću stabilnost i sigurnost te povećanu uzajamnu suradnju; budući da na sigurnost u tim regijama negativno utječe ruska invazija na Ukrajinu;
- H. budući da arktička regija postaje sve važnija u geopolitičkom smislu te u smislu gospodarskog razvoja i prijevoza te se istodobno suočava s izazovima povezanima s klimatskim promjenama, militarizacijom i migracijama; budući da su sve učestalije vojne aktivnosti Rusije i njezina sve veća vojna prisutnost na Arktiku razlog za zabrinutost;
- I. budući da se utjecaj Rusije u Africi povećao, posebno zbog širenja djelovanja skupine Wagner na tom kontinent; budući da skupina Wagner stječe snažno uporište u zemljama kao što su Mali i Srednjoafrička Republika; budući da je skupina Wagner navodno počinila zlodjela u Ukrajini, Maliju, Libiji, Siriji i Srednjoafričkoj Republici; budući da je to u Maliju još izraženije zbog nekooperativnog stava vlasti prema zapadnim partnerima (uključujući misiju Europske unije za osposobljavanje (EUTM) u Maliju), regionalnim organizacijama i višedimenzionalnoj integriranoj misiji Ujedinjenih naroda za stabilizaciju u Maliju (MINUSMA);
- J. budući da fragmentacija industrije na nacionalnoj razini pri razvoju i nabavi europskih vojnih kapaciteta godišnje košta između 25 milijardi EUR i 100 milijardi EUR te ima znatan utjecaj na ukupnu konkurentnost obrambenog sektora; budući da su države članice 2020. zajednički nabavile samo oko 11 % svoje ukupne opreme, a 2021. godine 8 %, unatoč sufinanciranju iz programa koji se financiraju iz proračuna EU-a, kao što su Pripremno djelovanje za istraživanja u području obrane (PADR) i Europski program industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP), te unatoč tome što su se obvezale na 35 % zajedničke nabave u području obrane; budući da se od 1999. do 2021. kombinirana potrošnja EU-a za obranu povećala za 20 % u usporedbi sa 66 % u Sjedinjenim Američkim Državama, 292 % u Rusiji i 592 % u Kini; budući da su se države članice dogovorile oko bolje i veće potrošnje za obranu, koja bi se prvenstveno trebala usmjeriti u inicijative suradnje i uskladiti s obvezama država EU-a koje su članice NATO-a u pogledu potrošnje za obranu; budući da EU treba dodatno poticati istraživanja, tehnološki razvoj i inovacije u području sigurnosti i obrane; budući da je ambicija EU-a da postane sposoban sigurnosni akter započela prije više od 20 godina, dok su rezultati u pogledu sposobnosti, interoperabilnosti i troškovno učinkovite suradnje i dalje prilično ograničeni unatoč uspostavi različitih struktura i procesa kao što su Europska obrambena agencija, plan za razvoj sposobnosti, stalna strukturirana suradnja (PESCO), Služba za vojno planiranje i provođenje (MPCC) i koordinirano godišnje preispitivanje u području obrane (CARD); budući da je od 2017. pokrenut ukupno 61 projekt PESCO-a, pri čemu nijedan od njih nije postigao konkretne rezultate; budući da su Komisija i ESVD predložili uspostavu Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), kratkoročnog instrumenta EU-a za poticanje zajedničke nabave kako bi se zadovoljile naše najkritičnije potrebe; budući da će se to, uz vlastita ulaganja država članica, dopuniti iznosom od 500 milijuna EUR iz proračuna EU-a; budući da Komisija planira do trećeg tromjesečja 2022. predstaviti uredbu o uspostavi europskog programa ulaganja u obranu (EDIP) u kojoj će se utvrditi uvjeti za zajedničku nabavu država članica uz korištenje izuzeća od PDV-a i financijske potpore EU-a; budući da je obrana i dalje jedna od ključnih nadležnosti država članica;

- K. budući da ZSOP trenutačno provodi 12 civilnih misija i osam vojnih operacija, s oko 5000 članova osoblja raspoređenih na tri kontinenta; budući da od tih operacija samo tri imaju izvršni mandat (Atalanta, operacija pomorskih snaga Europske unije na Sredozemlju IRINI (EUNAVFOR MED IRINI), EUFOR Althea); budući da misije i operacije ZSOP-a karakterizira spor postupak donošenja odluka i prekomjerno mikroupravljanje od strane Vijeća, što dodatno otežava nedovoljna koordinacija između aktivnosti osposobljavanja i osiguravanja vojne opreme partnerima; budući da je ukupan broj osoblja koje su države članice rasporedile posljednjih godina u stalnom padu, a na misije i operacije kontinuirano negativno utječe činjenica da države članice ne ispunjavaju svoje obveze da osiguraju dovoljno vojnog ili civilnog osoblja; budući da takvi operativni propusti negativno utječu na ukupnu učinkovitost misija ZSOP-a; budući da misije i operacije ZSOP-a uvelike jačaju otpornost i stabilnost europskog susjedstva; budući da je pakt za civilni ZSOP ključan instrument za jačanje civilnog ZSOP-a; budući da su misije i operacije ZSOP-a EU-a često meta hibridnih prijetnji, uključujući dezinformacije, čime se ugrožava njihova učinkovitost u stabiliziranju zemlje u kojoj su raspoređene te se, umjesto toga, jačaju postojeće nestabilnosti od kojih korist imaju samo zlonamjerne treće zemlje; budući da je cilj misije EUFOR Althea zajamčiti primjenu Daytonskog sporazuma iz 1995. te da ta misija i dalje ima ključnu ulogu u sigurnosti i stabilnosti Bosne i Hercegovine i regije; budući da je Vijeće sigurnosti UN-a produljilo mandat misije EUFOR Althea za još jednu godinu; budući da je nastavak operacije EUFOR Althea u najboljem interesu Bosne i Hercegovine i te regije; budući da misija EU-a za pomoć na granicama u Libiji i operacija EU NAVFOR MED IRINI doprinose održivom miru, sigurnosti i stabilnosti provedbom embarga na oružje koji je Libiji nametnulo Vijeće sigurnosti UN-a te suzbijanjem trgovine nezakonitim oružjem i ljudima;
- L. budući da sukobi nerazmjerno utječu na žene i djevojčice te, među ostalim, pojačavaju rodno uvjetovano nasilje, što je vidljivo i u neopravdanoj ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu; budući da bi trebalo poticati i jačati sudjelovanje žena u mirovnim i vojnim operacijama; budući da žene čine 24 % sudionika u civilnim misijama ZSOP-a te samo 5 % u vojnim misijama i 6 % u vojnim operacijama²⁸; budući da je, s obzirom na važnost rodne ravnopravnosti i doprinosa žena mirovnim procesima, ključno uključiti rodnu perspektivu u sigurnosnu i obrambenu politiku EU-a;
- M. budući da su sigurnosna i obrambena partnerstva, kao i održiva suradnja u području sigurnosti i obrane, ključni instrumenti za podupiranje ambicije EU-a da postane globalni akter; budući da suradnja EU-a i NATO-a i druga partnerstva poput onih s UN-om, OESS-om, Sjedinjenim Državama, Ujedinjenom Kraljevinom, Kanadom, Norveškom, Ukrajinom, Gruzijom, zemljama zapadnog Balkana, Japanom, Australijom te s Afričkom unijom i određenim afričkim zemljama čine sastavni stup ZSOP-a;
- N. budući da kulturna baština ima univerzalnu dimenziju kao svjedočanstvo povijesti neodvojivo od identiteta naroda te da je međunarodna zajednica mora zaštititi i očuvati za buduće naraštaje; budući da kulturna raznolikost ima važnu ulogu u poticanju sprečavanja sukoba, pomirenja i borbe protiv ekstremizma;
- O. budući da su podaci i nove tehnologije kao što je umjetna inteligencija sve važniji za

²⁸ [Report on the Follow-up Baseline Study on Integrating Human Rights and Gender Equality into the European Union's Common Security and Defence Policy.](#)

održavanje vojne konkurentnosti te se upotrebljavaju u razvoju novih ili poboljšanih vojnih kapaciteta kao što su kiberoružja koja se temelje na umjetnoj inteligenciji, bespilotne letjelice i autonomno ili poluautonomno oružje i vozila te alati za obavještajnu i situacijsku informiranost te da svi oni imaju transformativan učinak na vojne operacije i strategiju;

- P. budući da aktivna uloga Parlamenta u oblikovanju politika ZSOP-a jača demokratske temelje EU-a; budući da Parlament može legitimno provoditi političku kontrolu i nadzor nad izvršnom vlašću na razini EU-a; budući da nedostaju službene nadzorne ovlasti u pogledu Europskog instrumenta mirovne pomoći i Europskog fonda za obranu; budući da je diplomacija Parlamenta dokazano i komplementarno sredstvo za poboljšanje strateške komunikacije te vidljivosti i učinkovitosti misija i operacija ZSOP-a;

Iskorištavanje zamaha za jačanje ZSOP-a

1. ističe dramatično pogoršanje europske sigurnosti koje je prouzročila neopravdana, neizazvana i nezakonita ratna agresija Rusije na Ukrajinu; naglašava da ta situacija zahtijeva od EU-a da pojača svoju stratešku autonomiju i zajedničke napore kako bi ostvario potrebne obrambene kapacitete i pokazao veću spremnost da nastavi djelovati ujedinjeno kako bi zajamčio sigurnost koju očekuju građani EU-a;
2. ističe dosad nezabilježen i ujedinjen odgovor EU-a na ruski rat protiv Ukrajine, uključujući opskrbu vojnom opremom u sklopu Europskog instrumenta mirovne pomoći; i dalje je predan pružanju potpore Ukrajini u obrani njezine teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i europskih vrijednosti; poziva EU da poveća i ubrza svoje napore te da Ukrajini pruži potrebnu financijsku, humanitarnu i vojnu pomoć i opremu, uključujući smrtonosnu opremu, a posebno teško naoružanje, koji su potrebni za pobjedu u tom ratu; snažno pozdravlja odluku Vijeća da, nakon prethodnog poziva Parlamenta, uspostavi misiju vojne pomoći za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine) s ciljem jačanja vojnih sposobnosti ukrajinskih oružanih snaga za učinkovito provođenje vojnih operacija kako bi se Ukrajini omogućilo da brani svoju teritorijalnu cjelovitost unutar svojih međunarodno priznatih granica, učinkovito ostvari svoj suverenitet i zaštiti civile; poziva države članice da ubrzaju pružanje vojne pomoći Ukrajini, posebno nabavu oružja kao odgovor na jasno utvrđene potrebe; poziva EU i njegove države članice da pomognu Ukrajini da poboljša svoju sposobnost da obnovi svoje snage i učinkovito provodi operacije kako bi pomogli toj zemlji da ponovno uspostavi svoju teritorijalnu cjelovitost i učinkovito ostvari suverenitet, zaštiti civile te odvрати Rusiju od vojnih ofenziva i odgovori na njih; poziva na uvođenje dodatnih sankcija protiv pojedinaca, subjekata i tijela odgovornih za razne zločine počinjene protiv Ukrajine;
3. ističe potrebu za solidarnošću među državama članicama, posebno s onim državama koje su zbog svojega geografskog položaja izravno izložene raznim prijetnjama i izazovima na kopnu, moru i u zraku; u tom pogledu u potpunosti podržava napore za operacionalizaciju članka 42. stavka 7. UEU-a;
4. najoštrije osuđuje rusko nezakonito pripojenje Krima i četiri ukrajinske oblasti Luhanska, Donecka, Zaporižje i Hersona te osuđuje ruske prijetnje da će koristiti nuklearno oružje; naglašava da je provedba mjera ograničavanja protiv Rusije i dalje jedan od ključnih elemenata paketa instrumenata EU-a za borbu protiv ruske vojne

agresije na Ukrajinu; pozdravlja osmi paket mjera ograničavanja Komisije kao odgovor na nezakonite referendume organizirane u ukrajinskim regijama, mobilizaciju ruskih vojnih obveznika i Putinovu prijetnju da će koristiti nuklearno oružje te pozdravlja pripreme za deveti paket mjera; ističe da je nekažnjavanje nakon invazije na Gruziju 2008. jedan od čimbenika koji su omogućili rusku ratnu agresiju na Ukrajinu;

5. duboko je šokiran činjenicom da je nekoliko ukrajinskih nuklearnih elektrana napadnuto i okupirano te da su u više navrata bile poprište neprijateljstva otkad je Rusija započela svoj nezakoniti agresivni rat na Ukrajinu; duboko je zabrinut zbog činjenice da ruske snage i dalje drže pod okupacijom nuklearnu elektranu Zaporizja (ZNPP), najveću nuklearnu elektranu u Europi, dok članovi njezina osoblja, od kojih su neki privremeno oteți, stalno rade pod pritiskom okupatorskih snaga; također je zabrinut zbog činjenice da je opskrba električnom energijom elektrane u više navrata prekinuta zbog borbi u elektrani i oko nje, zbog čega se znatno povećao rizik od nuklearne katastrofe; zahtijeva hitno povlačenje ruskog vojnog osoblja iz nuklearne elektrane Zaporizja i oko nje te stvaranje demilitarizirane zone oko elektrane jer smatra da bi borbe oko elektrane mogle dovesti do velike katastrofe s nezamislivim posljedicama; potiče EU da pomogne Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju i drugim organizacijama da bez odgode provedu potrebne mjere nuklearne sigurnosti; poziva EU i njegove države članice da promiču potpunu i beziznimnu zabranu vojnih napada na nuklearna postrojenja ili iz njih, u skladu s međunarodnim pravom;
6. pozdravlja nove inicijative EU-a za poboljšanje europske sigurnosti i obrane te kapaciteta država članica EU-a, posebno Deklaraciju iz Versaillesa, Strateški kompas i zajedničku komunikaciju o nedostacima u ulaganjima u obranu; pozdravlja Komisijin prijedlog uredbe o poticanju zajedničke nabave (EDIRPA) istodobno naglašavajući potrebu za dodjelom proračunskih sredstava, posebno preko država članica i njihovih povećanih proračuna za obranu; ističe da bi u budućim projektima zajedničke nabave trebalo razmotriti mogućnost jačanja uloga i odgovornosti Europske obrambene agencije; poziva na veću ambicioznost u pogledu rashoda za ulaganja u obranu i zajedničke nabave država članica; pozdravlja činjenicu da je Komisija najavila da će do kraja godine podnijeti Uredbu o europskom programu ulaganja u obranu (EDIP), čiji bi se proračun također trebao znatno povećati; ističe da te sastavnice predstavljaju važan korak prema europskoj obrambenoj uniji; poziva na povećanje mogućnosti financiranja europske obrambene industrije; pozdravlja stratešku europsku sigurnosnu inicijativu (SESI) Europske investicijske banke koja je najavljena 10. ožujka 2022., a čiji je cilj mobilizirati ulaganja u iznosu od 6 milijardi EUR za potporu europskim sigurnosnim i obrambenim sustavima s dvojnomo namjenom te smatra da bi se u okviru nje trebale istražiti sve mogućnosti financiranja europske obrambene industrije, među ostalim revizijom njezinih pravila; poziva na dodjelu odgovarajućih proračunskih sredstava svim europskim obrambenim instrumentima, posebno Europskom fondu za obranu, vojnoj mobilnosti, budućem Aktu o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) i europskom programu ulaganja u obranu (EDIP) te stoga poziva na odgovarajući proračun za sve europske obrambene instrumente; ističe cilj NATO-a od 2 %, koji je ponovno potvrđen na sastanku na vrhu NATO-a u rujnu 2014. u Walesu, i pozdravlja činjenicu da se u posljednje vrijeme većina država članica NATO-a kreće prema tom cilju; ističe, međutim, da će s obzirom na trenutačnu razinu izazova biti potrebna daljnja ulaganja u obrambeni sektor;

7. pozdravlja novu ambiciju Strateškog kompasa da se Uniji pruži vizija, zajednička kultura strateške obrane i alati kako bi mogla učinkovito jamčiti sigurnost, kao i da se ojača sigurnost i obrana EU-a povećanjem njegove otpornosti, sposobnosti i reaktivnosti, čime bi se omogućilo da brzo reagira u obrani naših interesa, načela i vrijednosti te u zaštiti EU-a i njegovih građana; pozdravlja snažnu predanost Strateškog kompasa promicanju i unapređenju sigurnosti ljudi u cijelom ZSOP-u; podsjeća da Strateški kompas mora biti dinamičan proces koji se mora redovito ažurirati i prilagođavati na temelju zajedničke analize prijetnji; smatra da je Strateški kompas važan poticaj koji bi mogao pružiti potreban zamah prema istinskoj europskoj obrambenoj uniji, nadovezati se na integrirani pristup EU-a i omogućiti EU-u da djeluje kao sposoban sigurnosni akter i vjerodostojan partner; poziva na pravodobnu i operativnu provedbu oko 80 konkretnih mjera te na to da ih se redovito ažurira usporedno s ažuriranjem analize prijetnji EU-a; naglašava da će se tom zajedničkom analizom prijetnji ojačati strateška kultura EU-a te pružiti smjernice o određivanju prioriteta ciljeva politike i provedbi potrebnih prilagodbi u području sigurnosti i obrane; pozdravlja stavljanje posebnog naglaska na istočnoeuropske partnere u Strateškom kompasu i poziva EU da ojača sigurnosnu suradnju s Ukrajinom, Gruzijom i Republikom Moldovom, posebno u područjima kao što su kibersigurnost te suzbijanje hibridnih prijetnji i dezinformacija; napominje da je odgovor na nova vanjska sigurnosna pitanja s kojima se EU i njegove države članice suočavaju prije svega u potvrđivanju i provedbi kapaciteta na terenu koji će omogućiti poboljšanje procjene kriznih situacija, brže donošenje odluka i odlučnije djelovanje; poziva na trajnu političku volju svih država članica i institucija EU-a u tom procesu kako bi se osiguralo da je Unija spremna suočiti se sa širokim rasponom vojnih i nevojnih prijetnji; ponavlja poziv na tješnju suradnju s međunarodnim organizacijama, kao što su, među ostalim, UN, Afrička unija i njezine mirovne misije na zajedničkim forumima, te OESS u području sigurnosti; poziva ESVD da Pododboru za sigurnost i obranu podnosi redovita i sveobuhvatna izvješća o provedbi Strateškog kompasa; naglašava važnost smislenog sudjelovanja civilnog društva u oblikovanju ZSOP-a;
8. pozdravlja znatnu upotrebu Europskog instrumenta mirovne pomoći tijekom 2022. za potporu partnerima u sprečavanju sukoba, očuvanju mira i jačanju međunarodne sigurnosti i stabilnosti; poziva države članice da povećaju proračun Europskog instrumenta mirovne pomoći kako bi se EU-u omogućilo da ojača otpornost i obrambene sposobnosti Ukrajine, Republike Moldove i Gruzije; podsjeća na potrebu za vojnom pomoći i isporukama oružja u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći kako bi se ispunili sve veći operativni zahtjevi ukrajinskih oružanih snaga uz istodobno potpuno poštovanje Zajedničkog stajališta EU-a o izvozu oružja, međunarodnog prava u području ljudskih prava i humanitarnog prava, kao i osiguravanje odgovarajuće transparentnosti i odgovornosti;
9. ističe da je potrebno čim prije i znatno povećati gornju granicu Europskog instrumenta mirovne pomoći i u sklopu njega stvoriti zasebnu omotnicu za Ukrajinu kojom će se zajamčiti odgovarajuća potpora toj zemlji; naglašava da je potrebno osigurati kontinuitet potpore koja se pruža afričkim partnerima, s obzirom na broj kriza s kojima se taj kontinent suočava, pri čemu se ne smiju zanemariti druge prioritetne regije, uključujući naše neposredno susjedstvo; poziva na znatno povećanje svih aspekata vojne potpore, uključujući osposobljavanje i razmjenu informacija s drugim posebno ranjivim zemljama kao što su Republika Moldova, Gruzija i zemlje zapadnog Balkana;

poziva na to da sva potpora Europskog instrumenta mirovne pomoći za nabavu opreme također doprinese jačanju europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) te da se, kada je to relevantno za europski suverenitet, ona provodi u koordinaciji sa svim partnerima EU-a, uključujući NATO, kako bi se povećala učinkovitost i izbjeglo nepotrebno udvostručavanje napora; ponavlja da Europski instrument mirovne pomoći također služi kao opcija financiranja zajedničkih troškova vojnih operacija u okviru ZSOP-a; slaže se sa Strateškim kompasom u pogledu toga da se opseg zajedničkih troškova može proširiti kako bi se omogućila veća upotreba Europskog instrumenta mirovne pomoći i potaknulo formiranje snaga za vojne misije i operacije ZSOP-a; poziva na učinkovitu procjenu provedbe mjera pomoći iz tog instrumenta i njihovog utjecaja na dinamiku sukoba u partnerskim zemljama;

10. ističe važnost PESCO-a za poboljšanje obrambenih sposobnosti EU-a; žali zbog činjenice da države članice još uvijek ne iskorištavaju u potpunosti okvir PESCO-a i da napredak u provedbi još uvijek nije u skladu s očekivanjima; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da provedu temeljitu reviziju rezultata projekata u okviru PESCO-a i njihovih izgleda, što bi također trebalo uključivati mogućnost spajanja, pregrupiranja i čak zatvaranja projekata koji ne ostvaruju dovoljan napredak te preusmjeravanja napora prema malom broju prioriteta projekata koji bi trebali dovesti do konkretnih mjera kako je navedeno u Strateškom kompasu; duboko žali zbog toga što Parlament nije u stanju provoditi odgovarajući nadzor nad projektima PESCO-a;
11. pozdravlja važnost informiranosti o stanju i strateškog predviđanja utemeljenih na kapacitetima koji se zasnivaju na obavještajnim podacima u okviru Strateškog kompasa; naglašava važnost točnih i pravodobnih obavještajnih podataka za učinkovito donošenje odluka i upravljanje krizama u EU-u, kao i potrebu za znatnim poboljšanjem razmjene obavještajnih podataka i suradnje među državama članicama, među ostalim na razini Unije, te s partnerima istomišljenicima; poziva na to da se prema potrebi u okviru misija i operacija ZSOP-a osnuju obavještajne jedinice koje bi pružale informacije Obavještajnom i analitičkom centru EU-a (EU IntCen), EUMS-u, MPCC-u i CPCC-u; poziva sve misije i operacije u okviru ZSOP-a da poboljšaju svoju suradnju i razmjenu informacija s EU IntCen-om, EUMS-om, MPCC-om i CPCC-om; naglašava važnost sigurne komunikacije za pouzdanost obavještajnih podataka; poziva na to da se osigura da iz država članica u EU kontinuirano stižu obavještajni podaci o vanjskim i sigurnosnim pitanjima koja se javljaju izvan Unije; poziva na jačanje EU IntCen-a i Centra za odgovor na krize ESVD-a poboljšanjem njegovih resursa i kapaciteta u cilju sigurne razmjene obavještajnih podataka među državama članicama, oblikovanja zajedničke strateške kulture i pružanja strateških informacija za bolje predviđanje kriza unutar i izvan EU-a i odgovor na njih; prima na znanje važan rad Satelitskog centra Europske unije (EU SatCen) i naglašava da EU mora imati odgovarajuće resurse u području svemirskih snimaka i prikupljanja obavještajnih podataka, posebno kako bi se omogućilo satelitsko snimanje visoke rezolucije za potporu misijama i operacijama ZSOP-a;
12. naglašava da je potrebno znatno ojačati usmjerenost društva na otpornost i pružanje odgovora na hibridne prijetnje; poziva na to da postojeći instrumenti Unije postanu operativni kako bi mogli učinkovitije doprinijeti sprečavanju i suzbijanju hibridnih prijetnji; pozdravlja zajedničku komunikaciju o politici kiberobrane EU-a i odluku o

razvoju hibridnih instrumenata EU-a za koordinirani odgovor na hibridne kampanje; poziva EU i njegove države članice da poboljšaju svoje sposobnosti prepoznavanja hibridnih prijetnji; smatra da je potrebno dodatno razviti politiku i kapacitete EU-a u području kiberobrane, uključujući uspostavu timova za brzi odgovor na kiberincidente; naglašava potrebu za borbom protiv štetnih dezinformacija i propagande; ističe da je potrebno obratiti posebnu pozornost na imovinu, prostore i aktivnosti ESVD-a u inozemstvu te na sigurnost osoblja EU-a koje je u izaslanstvu u nedemokratskim zemljama s represivnim režimima; ponavlja da je hitno potrebno razviti njihove strateške komunikacijske sposobnosti, uključujući sigurne komunikacijske sustave i kapacitete za brzu reakciju; naglašava da je u suradnji s NATO-om potrebno pomoći partnerskim zemljama na zapadnom Balkanu i u Istočnom partnerstvu da se učinkovito bore protiv kibernetičkih napada i hibridnog ratovanja; naglašava da, kako bi se borio protiv sve većih prijetnji i porasta antieuropskog diskursa trećih zemalja, EU mora pojačati svoje napore u pružanju potpore, osposobljavanja i izgradnje kapaciteta s partnerskim zemljama istomišljenicima;

13. poziva na dodatnu potporu u osposobljavanju i izgradnji kapaciteta u upravljanju granicama i krizama za zemlje pogođene znatnim migracijskim tokovima, uključujući zemlje koje se suočavaju s priljevom ruskih državljana koji bježe iz Ruske Federacije kako ne bi bili mobilizirani, pri čemu je nužno u potpunosti poštovati njihova temeljna prava, posebno za države članice EU-a i zemlje na čijem se teritoriju odvijaju aktualne misije ili operacije ZSOP-a; naglašava da otpornost u digitalnom dobu ovisi i o smanjenju ovisnosti o ključnim materijalima kao što su rijetki zemni metali, ključnim komponentama kao što su čipovi te ključnim tehnologijama kao što su bespilotne letjelice i autonomna vojna oprema; ističe da se poluautonomne i autonomne bespilotne letjelice sve više upotrebljavaju i u vojnim operacijama i u održavanju i osiguravanju objekata ključne infrastrukture; duboko je zabrinut zbog njihove opskrbe i zlonamjernog korištenja;
14. ističe da ovisnost o totalitarnim i autoritarnim režimima kada je riječ o ključnim sektorima, uključujući energetiku, predstavlja ozbiljan sigurnosni rizik za EU; poziva EU da smanjenje te ovisnosti postane jedan od prioriteta i da surađuje s našim demokratskim saveznicima kako bi se zajamčili sigurni i otporni lanci opskrbe; konstatira da postoji potreba za sveobuhvatnom procjenom i mjerama za jamčenje sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih cjevovoda, kablova i druge strateške infrastrukture; poziva EU i njegove države članice da poduzmu odlučne mjere na energetske tržište EU-a kako bi se osigurala stabilna opskrba energijom;
15. ističe da je ključnu europsku infrastrukturu i lance opskrbe, kao što su oni u energetske, elektroenergetske, komunikacijske, prometne ili industrijske sektoru, potrebno zaštititi od sabotaze i vanjskog uplitanja te uspostaviti učinkovite sustave praćenja i nadzora; osuđuje navodnu sabotazu plinovoda Sjeverni tok u Baltičkom moru i poziva na provođenje temeljite istrage i razmjernog odgovora; naglašava važnost uključivanja zaštite podvodne infrastrukture, kao što su cjevovodi i svjetlovodni kabeli, kao jedan od prioriteta;
16. pozdravlja Plan za klimatske promjene i obranu, u kojem se klimatske promjene prepoznaju kao „multiplikator prijetnji koji bitno utječe na našu dugoročnu sigurnost” i u kojem se utvrđuju konkretne mjere za rješavanje sve važnije povezanosti klime i sigurnosti; preporučuje da se tijekom planiranja i provedbe misija i operacija ZSOP-a razmotre posljedice klimatskih promjena; ističe potrebu za povećanjem ulaganja u

„zelenu” obranu, posebno tako da se veći udio vojnih i tehnoloških inovacija dvojne namjene namijeni ugljično neutralnim gorivima i pogonskim sustavima za vojne zrakoplove, brodove i druga vozila; naglašava da bi vanjsko djelovanje EU-a i oružane snage država članica trebali raditi na smanjenju vlastitog ugljičnog otiska kako bi se ublažio njihov utjecaj na klimatske promjene i okoliš; ponavlja svoj poziv EU-u da pri provedbi relevantnih fondova EU-a usvoji pristup koji bi obuhvaćao energetske, ugljični i ekološki otisak;

17. prima na znanje nove sigurnosne izazove na Arktiku uzrokovane promjenama u okolišu, sve većom militarizacijom i sve većim geopolitičkim interesom za tu regiju; ističe da je politiku EU-a za Arktik potrebno uključiti u ZSOP; naglašava da EU mora učinkovito surađivati s NATO-om, uključujući suradnju u pogledu informiranosti o stanju; naglašava da Arktik mora ostati područje mirne suradnje i upozorava na to da treba izbjegavati povećanu militarizaciju te regije; potiče države članice EU-a da PESCO koriste kao platformu za promicanje poboljšanog osposobljavanja i vježbi u području traganja i spašavanja na Arktiku, kao i boljeg upravljanja krizama u slučaju okolišnih katastrofa, kao što je izlivanje nafte;
18. naglašava potrebu za daljnjim jačanjem uloge EU-a kao globalnog pružatelja pomorske sigurnosti; pozdravlja reviziju strategije pomorske sigurnosti EU-a i naglašava potrebu da revidirana strategija bude usklađena sa Strateškim kompasom i da odražava nove mogućnosti i izazove; smatra da bi slične revizije trebalo provesti u pogledu drugih politika EU-a te stoga pozdravlja predstojeću komunikaciju o svemiru i ZSOP-u, koja se očekuje početkom 2023.; naglašava da, s obzirom na sve veće geopolitičke napetosti na moru, EU mora štititi slobodu plovidbe i osigurati učinkovit nadzor svojih vanjskih morskih granica kako bi se spriječile nezakonite aktivnosti; poziva države članice da jačaju svoje vojnopomorske sposobnosti s ciljem poboljšanja prisutnosti i vidljivosti EU-a u svjetskom pomorskom sektoru;
19. uviđa važnost koordinirane pomorske prisutnosti kao ključnog alata za jačanje djelovanja EU-a u području pomorske sigurnosti diljem svijeta; ističe doprinos pilot-projekta koordinirane pomorske prisutnosti u Gvinejskom zaljevu smanjenju incidenata u području pomorske sigurnosti i pozdravlja njegovo produljenje do 2024.; pozdravlja proširenje koordinirane pomorske prisutnosti na sjeverozapad Indijskog oceana; naglašava važnost bliske suradnje i komplementarnog djelovanja s drugim operacijama ZSOP-a u toj regiji, uključujući, među ostalim, operaciju EU NAVFOR Atalanta; podržava vrijedan rad misija ZSOP-a EUBAM Libya i EU NAVFOR MED IRINI, koje doprinose održivom miru, sigurnosti i stabilnosti; i dalje posebno podupire temeljnu zadaću IRINI-ja u provedbi embarga na oružje koji je Libiji nametnuo UN;
20. naglašava hitnu potrebu za znatnim povećanjem ulaganja u regionalnu i globalnu kontrolu oružja, neširenje oružja i razoružanje, posebno u multilateralne pristupe; naglašava potrebu za većom transparentnošću i konvergencijom na nacionalnoj i europskoj razini u pogledu izvoza oružja, posebno u očekivanju razdoblja povećane potrošnje u području obrane; ističe potrebu da države članice poštuju Zajedničko stajalište EU-a o izvozu oružja i priznaju svoje nadležnosti u svojim politikama nabave u području obrane; poziva države članice da se u potpunosti pridržavaju Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima

se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme²⁹, kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP)2019/1560³⁰, te da strogo provedu četvrto mjerilo o regionalnoj stabilnosti i zaustave izdavanje dozvola za izvoz oružja ako postoji jasan rizik da bi predviđeni primatelj mogao agresivno koristiti oružje protiv druge zemlje općenito, a posebno protiv država članica; priznaje nadležnosti država članica u njihovim politikama javne nabave u području obrane; naglašava važnost temeljite procjene zahtjeva za odobrenje izvoza tehnologije i vojne opreme; žali zbog upotrebe ruskih hipersoničnih projektila u Ukrajini i smatra da bi EU trebao nastojati pomoći u sprečavanju međunarodne utrke u naoružanju hipersoničnim projektilima;

21. podsjeća na potrebu da se politike izvoza oružja definiraju kao dio sigurnosne politike i da se hitno uspostavi učinkovita politika izvoza oružja na razini EU-a kojom se jamči da države članice u potpunosti poštuju osam pravno obvezujućih kriterija za izvoz oružja, da njihov nacionalni izvoz ne potiče regionalne napetosti niti ugrožava sigurnost drugih država članica, saveznika, partnera ili EU-a u cjelini, istodobno u potpunosti podupirući legitimne sigurnosne i obrambene potrebe saveznika i partnerskih zemalja, posebno onih čija je teritorijalna cjelovitost prekršena i koje ostvaruju svoje pravo na samoobranu kako je utvrđeno u Povelji UN-a;
22. ponovno potvrđuje svoju punu potporu predanosti EU-a i njegovih država članica Ugovoru o neširenju nuklearnog oružja (NPT); ustraje u tome da je potrebno osigurati da EU ima snažnu i konstruktivnu ulogu u razvoju i jačanju globalnih napora u pogledu neširenja oružja utemeljenih na pravilima; izražava duboku zabrinutost zbog toga što na Desetoj revizijskoj konferenciji stranaka Ugovora o NPT-u nije postignut nikakav rezultat zbog nespremnosti Rusije da se pridruži konsenzusu;
23. napominje da države članice mogu ocijeniti reformu postupka donošenja odluka radi iskorištavanja znatnog neiskorištenog potencijala u okviru Ugovorâ, posebno aktiviranjem članka 31. UEU-a kako bi se glasovanje kvalificiranom većinom proširilo na područja povezana sa ZSOP-om te potpunim iskorištavanjem prijelaznih klauzula i područja primjene članaka kojima se jačaju solidarnost i uzajamna pomoć EU-a u slučaju kriza; predlaže da se u slučaju ZSOP-a razmotre izmjene Ugovorâ o kojima će se raspravljati i o kojima će se odlučiti u okviru konvencije koja se nastavlja na Konferenciju o budućnosti Europe, a koja bi se trebala baviti: (1) prelaskom s jednoglasnog glasovanja na glasovanje kvalificiranom većinom za odluke Vijeća s vojnim implikacijama, uz iznimku klauzule o uzajamnoj obrani iz članka 42. stavka 7., o pitanjima obrane u situacijama u kojima se prijelazne klauzule ne primjenjuju, i to samo u slučaju slanja vojne opreme ili misija ZSOP-a koje ne uključuju izvršni mandat; (2) uvođenjem odredbi u članke 42. i 46. UEU-a kojima se omogućuje zajednička nabava obrambene opreme i drugi izdaci povezani sa sigurnošću iz proračuna Unije, kao i uspostava zajedničkih i trajno stacioniranih multinacionalnih vojnih jedinica, uključujući zapovjedne strukture, i (3) revizijom članka 346. UFEU-a kako bi se ograničile mogućnosti EUMS-a da odstupa od odredbi Direktive o javnoj nabavi (Direktiva 2009/81/EZ) te kako bi se uveo zahtjev opravdanja za takva odstupanja koji Komisija treba ocijeniti i priopćiti Parlamentu;
24. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i

²⁹ SL L 335, 13.12.2008., str. 99.

³⁰ SL L 239, 17.9.2019., str. 16.

sigurnosnu politiku i države članice da iskoriste puni potencijal odredbi Ugovora koje se odnose na ZSOP te da ozbiljno razmotre provedbene mehanizme za članak 44. UEU-a o povjeravanju provedbe zadaće ZSOP-a skupini država članica kako bi ZSOP postao fleksibilniji i učinkovitiji u tom području, zadržavajući pritom snažnu kolektivnu europsku dimenziju; naglašava važnost nastavka obavljanja vježbi; ističe važnost nastavka primjene članka 42. stavka 7. UEU-a o uzajamnoj pomoći u kratkom roku i pojašnjenja usklađenosti između tog teksta i članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora, s obzirom na to da nisu sve države članice EU-a članice NATO-a; naglašava da uvjeti za aktivaciju članka 42. stavka 7. i aranžmani za pružanje potrebne pomoći nikada nisu jasno definirani; naglašava da bi se izmjenom Ugovora mogli definirati teroristički napadi, hibridni napadi, kampanje dezinformiranja i gospodarska prisila trećih zemalja kao elementi koji bi aktivirali članak 42. stavak 7. UEU-a;

Jačanje sposobnosti većom, zajedničkom i pametnijom potrošnjom

25. pozdravlja ambiciju EU-a da ojača svoje vojne i civilne sposobnosti; naglašava da je potrebno u potpunosti i bolje iskoristiti inicijative i proračune EU-a, posebno predviđene uredbe o EDIRPA-i i EDIP-u, ERF-u, PESCO-u, CARD-u i vojnoj mobilnosti, kao i paktu za civilni ZSOP, kako bi se uklonili ključni nedostaci u kapacitetima i osigurala mogućnost brzog razmještaja oružanih snaga, nadopunile iscrpljene zalihe, smanjila rascjepkanost sektora nabave u području obrane, postigla potpuna interoperabilnost naših snaga, ojačali lanci opskrbe EDTIB-a isključivanjem državnih poduzeća iz država koje nisu partnerske države, a koje bi mogle predstavljati rizik za otpornost, inovativni karakter i konkurentnost EDTIB-a putem potencijalnih kontrola izvoza ili krađe intelektualnog vlasništva; poziva na maksimalnu dosljednost između tih inicijativa kako bi se spriječila preklapanja i zajamčila učinkovita javna ulaganja, posebno između projekata PESCO-a i EDF-a, za koje je potrebno pojasniti veze; pozdravlja akcijski plan o sinergijama između civilne, obrambene i svemirske industrije te poziva na jačanje njegove provedbe; potiče prijenos tehnologije iz obrambenog sektora u civilni sektor; poziva države članice da se u procesu jačanja vojnih sposobnosti EU-a usredotoče na potrebe vojnog osoblja i specijaliziranog osposobljavanja za rješavanje novih pitanja (npr. klimatskih promjena); naglašava da bi svaki napredak u tom ključnom području također ojačao europski stup u okviru NATO-a; smatra da je vrijedan doprinos oružanih snaga tijekom pandemije bolesti COVID-19 pokazao važnost upotrebe vojnih sredstava i sposobnosti država članica za potporu Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu;
26. pozdravlja najave država članica u pogledu planova ulaganja u obranu usmjerenih na vojnu nabavu i poboljšanje njihovih obrambenih snaga; nadovezujući se na model EDF-a i kako je istaknuto u Zajedničkoj komunikaciji o nedostacima ulaganja u obranu smatra da je ključno popuniti utvrđene nedostatke u ulaganjima u obranu, kao što su nadopuna zaliha, posebno zamjena sustavâ iz sovjetskog razdoblja, jačanje zračnih i raketnih obrambenih sustava, uključujući raspravu o izvedivosti protubalističkog raketnog štita na europskoj razini, i poziva na povezivanje s NATO-ovom inicijativom Sky Shield, operacionalizaciju „Eurodronea”, povećanje sposobnosti postojećih glavnih borbenih tenkova i oklopnih vozila, jačanje europskih kapaciteta za izgradnju brodova i pomorskih snaga, jačanje pomorske suradnje radi suzbijanja hibridnih prijetnji odobalnim kabelima i cjevovodima koji su ključni za europsku energetske sigurnost i sigurnost povezivosti, poboljšanje sigurne satelitske povezivosti, ulaganje u industrijska

partnerstva kojima se prednost daje suradnji s MSP-ovima i veća ulaganja u istraživanje i razvoj, uz istodobno doprinošenje snažnijem europskom ekosustavu kiberobrane i širenje programa vojne mobilnosti EU-a;

27. ističe potrebu da se inicijative za razvoj kapaciteta nadopune mehanizmima zajedničke nabave; naglašava da je zajednička nabava obrambenih proizvoda razvijenih i proizvedenih u Europi ključan alat za učinkovitu javnu potrošnju te stoga potiče države članice da se koriste EDIRPA-om za zajedničku nabavu obrambenih proizvoda i izbjegavanje tržišnog natjecanja, olakšavanje ušteda, jačanje EDTIB-a i promicanje interoperabilnosti;
28. potiče države članice da se obvežu na znatno povećanje sredstava za predviđene zajedničke mehanizme javne nabave EU-a, kao što su EDIRPA i EDIP, osiguravanjem odgovarajućih financijskih sredstava i poduzimanjem brzih i temeljitih mjera u tom ključnom području uz istodobno jamčenje interoperabilnosti s NATO-om; smatra da bi pravila koja se primjenjuju na EDIRPA-u trebala biti slična onima koja su usvojena za Europski fond za obranu; podsjeća da bi financijska potpora koju pružaju EDIRPA i budući EDIP kao prioritet trebala koristiti europskoj industriji; poziva države članice da ga usvoje što je prije moguće nakon završetka pregovora između Parlamenta, Vijeća i Komisije; poziva Vijeće da mu pruži potrebnu financijsku potporu; smatra da bi pravila koja se primjenjuju na EDIRPA-u trebala biti slična onima usvojenima za Europski fond za obranu, koja su se pokazala vrijednima, posebno u pogledu sudjelovanja trećih zemalja; poziva države članice da rade na nabavi i razvoju obrambenih kapaciteta osmišljenih i proizvedenih unutar EU-a; smatra da izuzeće od PDV-a samo po sebi neće biti dovoljno kako bi budući EDIP bio odlučan u podupiranju EDTIB-a; poziva Komisiju da razmotri različite mehanizme financijskih poticaja za potporu EDTIB-u; snažno potiče potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da uspostave drugi izvanproračunski financijski instrument kojim bi se objedinili dijelovi nacionalnih proračuna za obranu i da hitno pristupe rješavanju pitanja cijelog životnog ciklusa vojnih kapaciteta na razini EU-a kako bi se osigurala njihova djelotvorna i učinkovita provedba, od zajedničkog istraživanja i razvoja te zajedničke nabave do zajedničkog održavanja, osposobljavanja i sigurnosti opskrbe;
29. naglašava hitnu potrebu za uspostavom istinskog europskog tržišta obrambene opreme; naglašava potrebu za povećanom financijskom potporom za napore EU-a u području istraživanja i razvoja te proizvodnju u visokotehnološkim obrambenim sustavima koja bi inače bila preskupa za pojedinačne države članice kako bi se osiguralo da EDTIB ostane konkurentan, da može zadovoljiti stvarne potrebe, zahtjeve i sve veće ambicije oružanih snaga, prilagoditi se novim prijetnjama i smanjiti oslanjanje na strane aktere; ističe da bi, osim razvoja sposobnosti, ERF također trebao doprinijeti konsolidaciji EDTIB-a; poziva na evaluaciju ERF-a prije revizije VFO-a sredinom provedbenog razdoblja kako bi se, prema potrebi, ojačao njegov proračun; potiče uspostavu daljnjih inicijativa za povećanje sudjelovanja malih i srednjih poduzeća i inovacija u obrambenoj i vojnoj industriji; poziva na daljnji razvoj novih tehnologija kao što su umjetna inteligencija i kvantno računalstvo snažnim vezama između vojnih i civilnih inovacija; naglašava važnost smanjenja ovisnosti o ključnim tehnologijama i lancima vrijednosti kako bi EU mogao ostvariti bolje operativne sposobnosti;
30. ističe pozitivne učinke ulaganja u obrambenu industriju u gospodarskom i tehnološkom

smislu; poziva na veće i pametnije ulaganje u obranu kako bi se potaknula industrijska konsolidacija, uštede na troškovima i veća interoperabilnost; ponovno potvrđuje da djelovanje unutar okvira EU-a predstavlja način za smanjenje rascjepkanosti i izbjegavanje udvostručavanja; poziva na iskorištavanje sinergija s drugim financijskim instrumentima EU-a i olakšavanje pristupa privatnom financiranju za obrambenu industriju; podsjeća da su EDF i PESCO ključni za razvoj istinske europske obrambene unije jačanjem suradnje u području obrane među državama članicama; poziva na to da druge politike EU-a budu usklađene s naporima EU-a za jačanje obrambene industrije;

31. naglašava potrebu za izmjenom struktura financiranja VFO-a kako bi se osigurala potrebna sredstva za instrumente EU-a u području obrane; u tom kontekstu poziva na jačanje EDF-a; potiče EU da procijeni kada bi revizija VFO-a bila primjerena; naglašava da bi sve dodatne resurse dodijeljene za postizanje cilja NATO-a da se 2 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) troši na obranu trebale koordinirano i kooperativno koristiti članice EU-a u NATO-u; poziva na jačanje pristupa industrije privatnom financiranju kako bi se osiguralo da europska obrambena industrija ima dostatan pristup javnom i privatnom financiranju i ulaganjima na održivoj osnovi; poziva Komisiju da razmotri razvoj parametara za financijski proizvod čiji je cilj poduprijeti ulaganja u europsku sigurnost, uključujući mjere obrambene industrije; poziva na poticanje ulaganja u ključne sektore, kao što je kiberte tehnologija;

Jačanje misija i operacija ZSOP-a

32. podržava reviziju i jačanje svih civilnih misija i vojnih operacija ZSOP-a kako bi ih se bolje uskladilo sa stvarnim potrebama dotičnih zemalja; podržava poboljšanje stvaranja snaga i izgradnje kapaciteta za sve misije i operacije ZSOP-a, posebno one na koje utječe pogoršanje prijetnji, pružajući im čvršće i fleksibilnije ovlasti, kao i potrebne resurse, osoblje, financiranje, osposobljavanje, alate za stratešku komunikaciju i opremu kako bi se ispunili zahtjevi koji proizlaze iz usmjerenijih ciljeva misija; prepoznaje potrebu za učinkovitim osposobljavanjem i operativnim kapacitetima kako bi se održao korak s okruženjem u kojem su prijetnje sve veće; naglašava da je potrebno ojačati njihovu otpornost i učinkovitost tako da im se omogući bolje rješavanje hibridnih sigurnosnih izazova, primjerice boljom koordinacijom s drugim akterima EU-a i agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove, kao i partnerima istomišljenicima izvan EU-a, jačanjem strateške komunikacije i daljnjim ulaganjem u kapacitete za kiberobranu;
33. smatra da je važno da se intervencije ZSOP-a temelje na jasnom razumijevanju vrsta kriza i sukoba na koje EU nastoji odgovoriti civilnim i vojnim instrumentima, posebno kada druge strane nisu voljne ili sposobne intervenirati, ili u neprijateljskim ili nepogodnim okruženjima; podsjeća da svi angažmani EU-a moraju biti vjerodostojni u očima lokalnih i regionalnih vlasti, posebno s obzirom na to da su druge strane, često zloćudne, više nego voljne intervenirati kako bi iskoristile bilo kakav slobodan prostor; podsjeća da misije moraju posvetiti posebnu pozornost dinamici sukoba, pouzdanim postupcima procjene rizika i ublažavanja te da moraju uključivati praćenje i evaluaciju intervencija ZSOP-a koji se više temelje na učinku, kao i više mehanizama savjetovanja i povratnih informacija; naglašava posebnu potrebu za tim da vojne operacije imaju odredbe o vremenskom ograničenju kako bi se omogućila održiva izlazna strategija; napominje da od osam trenutačnih vojnih operacija samo tri imaju izvršni mandat;

Podsjećajući na cjelokupni angažman EU-a u Sahelu i na Rogu Afrike u okviru šest civilnih misija i šest vojnih operacija;

34. poziva na donošenje novog pakta za civilni ZSOP do sredine 2023. kojim će se osigurati ciljevi u pogledu vrste, broja i veličine civilnih misija te poziva na uspostavu procesa razvoja civilnih kapaciteta do 2024., kako je utvrđeno u Strateškom kompasu; podsjećajući da je ključno da se pakt za civilni ZSOP 2.0 usvoji tijekom prve polovice 2023. kako bi se osigurao kontinuitet u procesu razvoja civilnih kapaciteta; poziva ESVD da ponovno razmotri sporazume o sudjelovanju s trećim zemljama u cilju jačanja njihova sudjelovanja u misijama ZSOP-a;
35. ponavlja svoj poziv ESVD-u da bez odgode spoji strukturu Službe za vojno planiranje i provođenje (MPCC) i Upravu za civilno planiranje i provođenje (CPCC) kako bi se stvorio potpuno funkcionalan civilno-vojni operativni stožer i omogućila sigurna razmjena klasificiranih podataka, uključujući s državama članicama i misijama ili operacijama ZSOP-a; naglašava potrebu za tim da MPCC planira i provodi sve vojne misije s jasnim zapovjednim lancem te da mu se osigura potrebno osoblje, sredstva i infrastruktura; ističe da ruski agresivni rat protiv Ukrajine čini napredak u tom pogledu još hitnijim;
36. zabrinut je zbog sve većeg broja manipulacija informacijama, dezinformacija te hibridnih prijetnji i napada, posebno iz Rusije i Kine, ali i od strane drugih aktera, koji izravno utječu na nekoliko operativnih područja te misije i operacije ZSOP-a; naglašava potrebu za tim da EU poveća suradnju s partnerskim zemljama istomišljenicima te da s njima pruži potporu, osposobljavanje i izgradnju kapaciteta kako bi se suzbilo neprijateljsko manipuliranje informacijama i njihovo uplitanje; poziva ESVD da poduzme konkretne korake za potporu misijama i operacijama ZSOP-a za borbu protiv dezinformacija i propagande te za njihovo suzbijanje, kao i za jačanje kapaciteta odjela StratCom, uključujući njegove radne skupine;
37. zabrinut je zbog trajnog i strukturnog problema u osiguravanju dostatnog osoblja u misijama i operacijama ZSOP-a; snažno potiče države članice da poduzmu daljnje korake u vezi sa svojim odlukama o pokretanju misija i operacija tako što će osigurati potrebno osoblje; podsjećajući da se u Strateškom kompasu ističe da misije i operacije ZSOP-a zahtijevaju bolje osposobljeno osoblje; snažno potiče države članice da ispune svoje obveze kako bi njihov stvarni angažman bio u skladu s njihovim ambicijama; potiče EU da osoblju koje sudjeluje u misijama i operacijama osigura odgovarajuću opremu i osposobljavanje; snažno potiče države članice da uzmu u obzir socijalna i radna prava vojnog osoblja kada su obučeni i raspoređeni zajedno u okviru EU-a;
38. poziva, s obzirom na njegovu važnost za sigurnosnu i obrambenu arhitekturu EU-a, na operacionalizaciju prijedloga potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o kapacitetu EU-a za brzo raspoređivanje (RDC) sadržanog u Strateškom kompasu, koji bi se trebao provesti što prije, a najkasnije do 2025., kako bi se osigurala sposobnost brzog i odlučnog odgovora tijekom kriza te služenja i zaštite građana, interesa i vrijednosti EU-a diljem svijeta; poziva države članice da se obvežu na znatno smanjenje kritičnih nedostataka u strateškim čimbenicima do 2025., posebno onih povezanih s kapacitetom EU-a za brzo raspoređivanje;

39. naglašava potrebu da rodna ravnopravnost i prava žena budu ključna sastavnica sigurnosnih i obrambenih mjera; oštro osuđuje ratne zločine počinjene nad civilnim stanovništvom, uključujući upotrebu seksualnog nasilja kao ratnog oružja;
40. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da ubrzaju provedbu rodno uvjetovanih obveza iz Strateškog kompasa kako bi se zajamčila učinkovita rodno osviještena politika; naglašava važnost mjera kibersigurnosti za praćenje i sprečavanje trgovine ženama koje su pogođene sukobom; potiče države članice da smanje prepreke za žene u pogledu ostvarivanja karijere u okviru njihovih obrambenih snaga;
41. ističe da sudjelovanje žena u misijama i operacijama ZSOP-a doprinosi njihovoj učinkovitosti i da je pokretač vjerodostojnosti EU-a kao zagovornika jednakih prava muškaraca i žena diljem svijeta, podsjećajući na Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III (2020. – 2024.), koji zahtijeva sustavnu integraciju rodne perspektive u sve politike i vanjska djelovanja EU-a, uključujući ZSOP; potiče ESVD da promiče povećanje broja žena u vojnim operacijama ZSOP-a te bolju rodnu ravnotežu u osoblju i vodstvu misija i operacija ZSOP-a; smatra da je pristup nulte tolerancije prema seksualnom i rodno uvjetovanom uznemiravanju i seksualnom iskorištavanju u svim misijama i operacijama ZSOP-a od ključne važnosti; naglašava važan rad savjetnika za rodna pitanja u misijama i operacijama ZSOP-a te potrebu za njihovim financiranjem; poziva na suradnju između misija i operacija ZSOP-a i Europskog instituta za ravnopravnost spolova; poziva ESVD da izvijesti Pododbor za sigurnost i obranu (SEDE) o svojem napretku u aktivnostima povezanim s rodom;
42. prepoznaje važnu ulogu mladih i organizacija mladih u održavanju i promicanju mira i sigurnosti; poziva ESVD da se obveže na sustavniju integraciju mladih u svoj program za mlade, mir i sigurnost te na provođenje i usvajanje sveobuhvatnog strateškog okvira za provedbu programa za mlade, mir i sigurnost; poziva ESVD da uključi mlade kao partnere u osmišljavanje i provedbu napora za razoružanje, demobilizaciju i reintegraciju;
43. pozdravlja pokretanje neizvršne misije ZSOP-a za vojnu pomoć Ukrajini (EUMAM Ukraine); očekuje da će omogućiti fleksibilno osposobljavanje ukrajinskih oružanih snaga strateškim savjetovanjem, neizvršnom potporom, izgradnjom kapaciteta i cjelokupnom vojnom potporom za borbu protiv ruske agresije i pomoć u oslobađanju okupiranih regija Ukrajine; smatra da će EUMAM biti učinkovit pod uvjetom da se ojača Služba za vojno planiranje i provođenje (MPCC) i da će moći izvršavati strateško zapovjedništvo i nadzor nad misijom; poziva ESVD da omogući sudjelovanje trećih zemalja u toj misiji; poziva države članice da pruže potrebnu potporu za njezinu provedbu; naglašava važnost slanja poruke ukrajinskom narodu da će EU ostati uz njega kroz čitavo razdoblje ruske agresije;
44. pohvaljuje savjetodavnu misiju Europske unije za reformu sektora civilne sigurnosti u Ukrajini (EUAM Ukraine) i naglašava važnost njezina rada; prima na znanje njezine nove zadaće, koje uključuju pružanje potpore tijelima kaznenog progona kako bi se olakšao priljev izbjeglica iz Ukrajine u susjedne države članice, ulazak humanitarne pomoći u Ukrajinu te savjetovanje, osposobljavanje i potpora institucijama vladavine prava kako bi se olakšala istraga i kazneni progon međunarodnih zločina; poziva na reviziju i jačanje mandata misije Europske unije za pomoć na granici između Moldove i

- Ukrajine (EUBAM) kako bi se prilagodila novoj geopolitičkoj stvarnosti; poziva na jačanje osoblja, kapaciteta za odgovor, resursa i strateške komunikacije misija i operacija ZSOP-a u Bosni i Hercegovini, Ukrajini i Gruziji te na jačanje diplomatske prisutnosti EU-a u zemljama Istočnog partnerstva i na zapadnom Balkanu;
45. pozdravlja suradnju između EU-a i NATO-a na zapadnom Balkanu, među ostalim putem operacija EUFOR Althea i KFOR; podsjeća da pouke iz obiju operacija donose znatnu vrijednost svim sadašnjim i budućim vojnim i civilnim misijama i operacijama ZSOP-a; poziva na jačanje EUFOR-a Althea u Bosni i Hercegovini u bliskoj suradnji s NATO-om i drugim saveznicima kako bi se zajamčila potrebna stabilnost za tu zemlju i cijelu regiju; pozdravlja nedvojbenu potporu EU-a produljenju mandata EUFOR-a Althea; ističe potrebu za bilateralnim jačanjem vojno-sigurnosne suradnje s Bosnom i Hercegovinom usporedno s okvirom EUFOR-a;
46. naglašava potrebu za kontinuiranom bliskom suradnjom s afričkim i međunarodnim partnerima kako bi se osigurali zajednički naponi za postizanje stabilizacije i razvoja, posebno uključujući Afričku uniju, Međuvladino tijelo za razvoj, UN i međunarodne financijske institucije, kao i druge ključne bilateralne i regionalne aktere; ističe globalnu predanost EU-a u Sahelu i Rogu Afrike u okviru sedam civilnih misija (EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somalia) i vojnih misija (EUTM Mali, EUTM Somalia, EU NAVFOR ATALANTA, EU NAVFOR MED IRINI);
47. izražava duboku zabrinutost zbog razvoja događaja u regiji Sahel i nedavnih državnih udara koji su se tamo dogodili; ističe stratešku važnost te regije za EU; osuđuje sve veću prisutnost skupine Wagner koju podupire Kremlj u Sahelu i drugim dijelovima afričkog kontinenta; čvrsto vjeruje da je djelovanje te skupine u zapadnoj Africi u suprotnosti s ciljem uspostave mira, sigurnosti i stabilnosti u regiji; uviđa da razne međunarodne misije u Sahelu još nisu postigle svoj primarni cilj trajnog mira u regiji te da je stoga potreban proces promišljanja o mandatima i ulogama međunarodnih misija i politika; isto tako, zabrinut je zbog povećane prisutnosti i aktivnosti islamističkih terorističkih skupina, posebno Al Qaide, Daiša i al-Shabaaba na Bliskom istoku i u Africi; poziva na veće zajedničko djelovanje i usklađenost politika između različitih intervencija EU-a i partnera u Sahelu; žali zbog pogoršanja sigurnosnog okruženja u Maliju i pozdravlja odluku o obustavi cjelokupnog operativnog osposobljavanja i isporuke vojne opreme u tu zemlju; poziva EU i njegove države članice da pruže učinkovitu pomoć prilagođenu potrebama dotičnih zemalja;
48. smatra da se svakom međunarodnom sigurnosnom potporom u regiji mora dati prednost poboljšanju zaštite civila, ublažavanju dinamike sukoba i promicanju dobrog upravljanja sigurnosnim sektorom; naglašava potrebu za većom političkom suradnjom s relevantnim vladama u cilju osiguravanja veće transparentnosti, borbe protiv korupcije, poticanja uključivosti i suradnje s građanima kako bi se obuzdali sve češći oružani i etnički sukobi;
49. pozdravlja produženje misija ZSOP-a EUCAP Sahel za dvije godine i ističe važnost koordinacije s misijom EUBAM Libya za razvoj graničnih kapaciteta država Sahela pod vodstvom EU-a; poziva EU i UN da ulože zajedničke napore u rješavanje destabilizacije i nasilja u Maliju te da surađuju s lokalnim snagama u promicanju stabilnosti i sigurnosti; prima na znanje proširenje i preusmjeravanje misija EUAM i EUTM u Srednjoafričkoj Republici te je i dalje vrlo zabrinut zbog kontinuiranog

pogoršanja političke i sigurnosne situacije u toj zemlji; pozdravlja napredak koji je misija EUTM Mozambique već ostvarila i poziva ESVD da razmotri isporuku smrtonosnog oružja u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći snagama Mozambika te da ubrza isporuku opreme; poziva na opsežnu javnu raspravu o angažmanu EU-a u Mozambiku i na javnu raspravu o tome kako bi mogao izgledati smisleni integrirani pristup kojim bi se nastojali ukloniti temeljni uzroci nemira u pokrajini Cabo Delgado; podsjeća na izvješća o sustavnim i nasilnim napadima sigurnosnih snaga na velike dijelove lokalnog stanovništva, prisilnim migracijama koje provode sigurnosne snage, visokim razinama nejednakosti, zanemarivanju regija od strane središnje države, sukobima oko prirodnih resursa, visokim razinama korupcije i kršenju različitih prava; podržava reformu oružanih snaga Mozambika i ističe potrebu za integriranim pristupom krizi u Cabu Delgadu; pozdravlja pomoć koju Europski instrument mirovne pomoći pruža nigerskim oružanim snagama i naglašava potrebu za pružanjem vojne potpore Nigeru u okviru ZSOP-a; poziva Vijeće da ojača koordinirane pomorske operacije u Gvinejskom zaljevu; poziva na produljenje mandata misije EU NAVFOR Atalanta, koji istječe krajem 2022., radi daljnjeg suzbijanja piratstva;

50. žali zbog sve neadekvatnijih misija EUTM namijenjenih suočavanju sa sigurnosnim izazovima sahelskih i srednjoafričkih zemalja (Mali i Srednjoafrička Republika); poziva na temeljitu reviziju ciljeva i vodećih načela misija EUTM; smatra da bi trebalo proširiti mandat misija EUTM, prije svega na popratne mjere, kako bi se savjetnicima EU-a na terenu omogućilo da što točnije provjere jesu li programi osposobljavanja pravilno provedeni i jesu li usklađeni s operativnim potrebama lokalnih oružanih snaga; ističe dodanu vrijednost savjetodavnih misija za zapovjedne strukture misije i u skladu s time potiče sudjelovanje država članica u misijama EUTM, posebno u savjetodavnom svojstvu u kojem bi novi časnici omogućili pružanje znatne potpore za provedbu operacija i multilateralnu vojnu pomoć;
51. kad je riječ o pomorskoj komponenti vojne operacije EU-a na Sredozemlju (IRINI) ističe međunarodne obveze u pogledu traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru; poziva države članice da zajamče da IRINI djeluje potpuno u skladu s pomorskim pravom, posebno s obvezama koje se odnose na traganje i spašavanje; ponovno ističe veliku zabrinutost zbog sudbine migranata, tražitelja azila i izbjeglica u Libiji, čija se ionako dramatična situacija i dalje pogoršava; poziva libijske vlasti i paravojne postrojbe da zatvore objekte za zadržavanje migranata; žali zbog mogućnosti povlačenja brodova iz bilo kojeg područja sa znatnim brojem migranata; zahtijeva pojašnjenje predviđenog postupka donošenja odluka i modaliteta za sve buduće odluke povezane s takozvanim „učinkom faktora privlačenja”, za koji trenutačno nema nikakvih znanstvenih dokaza;
52. ponavlja poziv da EU u potpunosti iskoristi svoj položaj i ugled vjerodostojnog i autonomnog globalnog aktera u indo-pacifičkoj regiji u borbi za mir u uvjetima sve većeg geopolitičkog natjecanja među globalnim i regionalnim silama u toj regiji; podsjeća na to da dodana vrijednost angažmana EU-a u indo-pacifičkoj regiji proistječe iz širokog raspona njegovih mjera civilne i vojne pomoći, uključujući razvijene nevojne doprinose;
53. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog brzog povećanja vojne prisutnosti Kine u Južnokineskom moru, kao i zbog kontinuiranog vojnog pritiska, vježbi napada,

narušavanja zračnog prostora i drugih vojnih aktivnosti „sive zone”, uključujući kibernetičke i dezinformacijske kampanje protiv Tajvana; potiče Kinu da zaustavi sve te mjere koje predstavljaju prijetnju stabilnosti cijele regije i općenito izravno utječu na europsku sigurnost i blagostanje; ponavlja svoju potporu suradnji između EU-a i Tajvana;

54. poziva Vijeće i ESVD da komponentu zaštite kulturne baštine uključe u svoje misije i operacije ZSOP-a u cilju pružanja pomoći i edukacije lokalnim partnerima u pogledu suočavanja sa sigurnosnim izazovima povezanim s očuvanjem i zaštitom kulturne baštine; poziva EU da se uhvati u koštac sa sustavnim i sve brojnijim prijetnjama zaštiti i očuvanju kulturne baštine te da suzbije krijumčarenje kulturnih artefakata, posebno u područjima sukoba; napominje da uskraćivanje kulturne baštine i negiranje povijesnih korijena predmetna društva čini podložnijima radikalizaciji; poziva EU da razvije sveobuhvatnu strategiju za suzbijanje takvih prijetnji; podsjeća da je misija EUAM Iraq jedina misija ZSOP-a koja ima komponentu zaštite kulturne baštine; očekuje od misije EUAM Iraq da u potpunosti ispuni sve dimenzije svojeg mandata, uključujući zaštitu kulturne baštine i borbu protiv trgovanja artefaktima; poziva na to da se takve odredbe općenito primjenjuju na sve mandate misija ili operacija ZSOP-a;

Sistematizacija partnerstava u području sigurnosti i obrane

55. poziva, kad je to strateški važno, na jačanje partnerstava u području sigurnosti i obrane s partnerima sličnih stavova diljem svijeta kako bi se dosegla razina ambicije EU-a kao pružatelja sigurnosti; smatra da je ključno sustavnije uključiti sigurnosna i obrambena pitanja u političke dijaloge EU-a s partnerima sličnih stavova; pozdravlja planove za sazivanje prvog Forum za partnerstvo EU-a u području sigurnosti i obrane; poziva na odlučniji, ujedinjeniji i dosljedniji stav prema nedemokratskim državama koje ugrožavaju europsku sigurnost i međunarodni poredak;
56. ističe temeljne zajedničke demokratske vrijednosti EU-a i NATO-a; poziva na produblјivanje odnosa EU-a i NATO-a na temelju načela uključivosti, uzajamnosti, međusobne otvorenosti i transparentnosti, u skladu s autonomijom odlučivanja i postupcima naših organizacija te ne dovodeći u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike bilo koje od naših članica; naglašava važnost produblјivanja tog partnerstva putem treće zajedničke izjave o suradnji EU-a i NATO-a, nadovezujući se na sadržaj Strateškog kompasa EU-a i novog strateškog koncepta NATO-a te na konkretne korake za daljnje jačanje suradnje, posebno u području vojne mobilnosti, infrastrukture s dvojnomo namjenom i otpornosti, kao i pojačanih zajedničkih vježbi; naglašava potrebu za snažnim unapređenjem strateškog partnerstva s NATO-om kako bi se ono temelјilo na jačanju političkog jedinstva i solidarnosti te intenzivnijem političkom dijalogu o svim aspektima zajedničkih izazova i strateški relevantnih pitanja, uključujući izazove povezane s klimatskim promjenama i brzom digitalizacijom; potiče koordinirane operativne odgovore u okviru mehanizama za sprečavanje sukoba i upravljanje krizama kako bi se suzbile nove zajedničke prijetnje u zemljopisnim zonama i područjima od zajedničkog interesa; ističe da razvoj kapaciteta EU-a također jača europski stup unutar NATO-a i u skladu s time doprinosi transatlantskoj sigurnosti; sa zabrinutošću prima na znanje dugotrajna razdoblja duboke napetosti između država članica EU-a i Turske, saveznika NATO-a, koja ometaju suradnju između EU-a i NATO-a;

57. iako prepoznaje važnost i potencijal strateškog partnerstva s Turskom, žali zbog sveukupne destabilizirajuće uloge Turske u mnogim područjima u EU-u i njegovu susjedstvu, koja predstavlja prijetnju za mir, sigurnost i stabilnost u regiji; iznimno je zabrinut zbog nezakonitih aktivnosti i prijetnji vojnim djelovanjem protiv država članica, prije svega Grčke i Cipra, koje provodi Turska u istočnom Sredozemlju te ih oštro osuđuje; izražava žaljenje zbog činjenice da, unatoč naporima koji se ulažu u deeskalaciju sukoba, Turska nastavlja s jednostranim provokativnim djelovanjima i nepoštovanjem Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o embargu na oružje nametnutom Libiji u pogledu operacije IRINI, čime krši međunarodno pravo i suverena prava država članica EU-a u tom području; ponavlja da EU osuđuje potpisivanje dvaju memoranduma o razumijevanju između Turske i Libije o sveobuhvatnoj sigurnosnoj i vojnoj suradnji te o razgraničenju pomorskih zona, kojima se krši međunarodno pravo; ponovno ističe spremnost EU-a da upotrijebi sve instrumente i mogućnosti koji su mu na raspolaganju, uključujući one iz članka 29. UEU-a i članka 215. UFEU-a, kako bi obranio svoje interese i interese svojih država članica te održao regionalnu stabilnost; napominje da je Turska sve prisutnija u područjima u kojima EU ima ključne sigurnosne interese i misije ZSOP-a te poziva Tursku da se suzdrži od ugrožavanja interesa i misija EU-a u tim područjima; ponavlja svoj poziv Turskoj da se uskladi sa sankcijama EU-a protiv Rusije; poziva države članice da se u potpunosti pridržavaju Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP u vezi s Turskom, uključujući strogu primjenu kriterija 4. o regionalnoj stabilnosti;
58. snažno podupire politiku otvorenih vrata NATO-a; naglašava važnost pristupanja Finske i Švedske NATO-u jer bi se time unaprijedila sigurnost kako EU-a tako i saveznika NATO-a; pozdravlja brzu ratifikaciju protokola o pristupanju Finske i Švedske NATO-u od strane većine saveznika NATO-a te poziva Tursku i Mađarsku da bez daljnje odgode također dovrše postupke ratifikacije; naglašava potrebu za rješavanjem sigurnosnih i obrambenih pitanja država članica koje nisu članice NATO-a; poziva EU i NATO da ojačaju suradnju u području podupiranja izgradnje kapaciteta naših partnera;
59. smatra da su sinergije i usklađenost s provedbom strateškog koncepta NATO-a ključne, posebno kad je riječ o suzbijanju ruske agresije na Ukrajinu i borbi protiv Lukašenkova režima u Bjelarusu koji ju podupire, suočavanju s izazovima koje predstavlja kineska politika prisile, širenju zlonamjernih dezinformacija te kiberobrani, hibridnim prijetnjama i potpori partnerima;
60. naglašava da je razvoj dosljednih, komplementarnih i interoperabilnih obrambenih sposobnosti važan za unapređenje sigurnosti euroatlantskog područja u skladu s načelom jedinstva snaga; poziva EU i NATO da zadrže globalno tehnološko vodstvo u području vojnih sposobnosti; ističe da je potrebno osigurati usklađenost rezultata postupaka planiranja razvoja sposobnosti EU-a i NATO-a; naglašava potrebu da EU razvije vlastite obrambene kapacitete i stratešku autonomiju kako bi se povećala i sposobnost EU-a da bude snažniji partner svojim saveznicima; poziva države članice EU-a i NATO-a da povećaju svoje vojne proračune na najmanje 2 % BDP-a u skladu sa smjericama NATO-a;
61. pozdravlja sudjelovanje SAD-a, Kanade i Norveške u projektu PESCO-a „Vojna mobilnost”, koji je ključan za obranu Europe i važan za usklađivanje napora koje EU i

NATO ulažu u olakšavanje kretanja vojnih snaga; podsjeća, međutim, da se o sudjelovanju trećih zemalja u pojedinačnim projektima PESCO-a mora odlučivati na pojedinačnoj osnovi kad je takvo sudjelovanje u strateškom interesu EU-a; pozdravlja nedavni zahtjev Ujedinjene Kraljevine za pristupanje projektu „Vojna mobilnost” u okviru PESCO-a; podsjeća države članice sudionice PESCO-a na potrebu za brзом provedbom njihovih operativnih i suradničkih obveza; pozdravlja strukturirani dijalog EU-a i NATO-a o vojnoj mobilnosti; pozdravlja Akcijski plan za vojnu mobilnost 2.0 koji su 10. studenoga predstavili Komisija i potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te poziva na njegovu brzu provedbu u sinergiji s projektom „Vojna mobilnost” u okviru PESCO-a; poziva na jačanje Instrumenta za povezivanje Europe u pogledu projekata vojne mobilnosti; poziva države članice da rade na pojednostavljenju i usklađivanju postupaka za vojnu mobilnost i da skrate rokove za izdavanje odobrenja kako bi se državama članicama EU-a omogućilo brže djelovanje i povećala učinkovitost odgovora; naglašava da se novim Akcijskim planom za vojnu mobilnost mora osigurati da se zahtjevi u području infrastrukture, otpornosti i logistike ocjenjuju iz perspektive vojne strategije; ističe potrebu za dodatnim financiranjem te vodeće inicijative za suradnju EU-a i NATO-a; poziva EU da razmotri mogućnost pozivanja Ukrajine, Gruzije i Republike Moldove da sudjeluju u projektima PESCO-a kao što je „Vojna mobilnost”;

62. ističe važnost bliskog odnosa EU-a sa Sjedinjenim Američkim Državama koji se temelji na zajedničkim vrijednostima demokracije, slobode i vladavine prava; cijeni predanost Sjedinjenih Američkih Država i trenutčne vlade teritorijalnoj obrani Europe i njihov angažman u tom pogledu, posebno s obzirom na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu koja prijeti cijelom kontinentu; prima na znanje da se Sjedinjene Američke Države također suočavaju s izazovom suprotstavljanja sve većoj vojnoj snazi Kine u indo-pacifičkoj regiji i naglašava da države članice EU-a moraju pojačati svoje napore za poboljšanje europskih obrambenih kapaciteta da bi se dugoročno otvorio put za preusmjerenje opterećenja, pri čemu EU preuzima veću odgovornost za svoju obranu;
63. pozdravlja dijalog EU-a i SAD-a o sigurnosti i obrani kao važan korak u bližoj transatlantskoj suradnji; potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije da u tom dijalogu posebnu pozornost posveti sigurnosti u istočnom i južnom susjedstvu, da u raspravu uključi područja kao što su zajedničke inicijative za sigurnost i obranu, misije i operacije ZSOP-a, razoružanje i neširenje oružja, borba protiv terorizma, poboljšanje razmjene informacija među obavještajnim službama, utjecaj disruptivnih tehnologija, klimatske promjene, hibridne prijetnje, kiberobrana, vojna mobilnost, upravljanje krizama i odnos sa strateškim konkurentima;
64. ponavlja svoj poziv za institucionaliziranom suradnjom s Ujedinjenom Kraljevinom u području sigurnosti i obrane; potiče Ujedinjenu Kraljevinu da ozbiljno surađuje s EU-om u rješavanju gorućih strateških izazova kako bi se osigurala komplementarnost i sinergija djelovanja; potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da na *ad hoc* osnovi poziva Ujedinjenu Kraljevinu na neformalne sastanke ministara vanjskih poslova (i obrane) u Vijeću radi razmjene mišljenja o pitanjima od zajedničkog interesa, uz potpunu zaštitu autonomije EU-a u donošenju odluka; ističe da usporedni projekti razvoja budućih zračnih borbenih sustava predstavljaju neučinkovito korištenje resursa te stoga preporučuje da se dva relevantna projekta spoje; pozdravlja potporu Ujedinjene Kraljevine Ukrajini;

65. izražava snažnu zabrinutost zbog sve veće nestabilnosti našeg susjedstva, koja je često rezultat namjernog djelovanja zlonamjernih aktera koji različitim djelovanjem oslabljuju demokratske reforme kako bi se u konačnici oslabio EU; naglašava da je sigurnost EU-a usko povezana sa sigurnošću naših neposrednih susjeda u istočnom i južnom susjedstvu EU-a, kao i na zapadnom Balkanu; poziva na produbljivanje vojne i sigurnosne suradnje sa zemljama Istočnog partnerstva sličnih nazora, među ostalim jačanjem sigurnosne dimenzije Istočnog partnerstva, te na jačanje dijaloga o sigurnosnoj i obrambenoj politici, posebno s Ukrajinom, Gruzijom i Republikom Moldovom; poziva na pojačanu suradnju u području sigurnosti i obrane s partnerima u južnom susjedstvu; poziva EU da preuzme važnu ulogu na Sredozemlju i postane akter sposoban zajamčiti stabilnost te regije, među ostalim u pogledu energetske sigurnosti; poziva na jačanje suradnje s partnerskim zemljama na Sredozemlju kako bi se suzbili ekstremizam i terorizam, trgovanje ljudima i nezakonito trgovanje oružjem;
66. poziva na jačanje suradnje EU-a i NATO-a na istočnom krilu Saveza i na veću prisutnost europskog vojnog osoblja u Crnom moru; smatra da je ključno prepoznati i iskoristiti strateški položaj Crnog mora u kontekstu ruskog rata u Ukrajini te povećati ulaganja u europske vojne projekte u regiji, među ostalim u pogledu modernizacije i jačanja vojne industrije i infrastrukture;
67. izražava duboku zabrinutost zbog sve većih napetosti i opetovanih izbijanja neprijateljstava Azerbajdžana i Armenije, pri čemu je Armenija napadnuta unutar svojih međunarodno priznatih granica, a Rusija nije odigrala stabilizirajuću ulogu; potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da se u potpunosti uključi u napore za održavanje prekida vatre; pozdravlja osnivanje civilnog kapaciteta EU-a za praćenje u Armeniji;
68. naglašava da Rusija još uvijek ne poštuje u potpunosti Sporazum o prekidu vatre između Gruzije i Rusije sklopljen 12. kolovoza 2008. uz posredovanje EU-a; oštro osuđuje nezakonitu vojnu prisutnost Rusije u gruzijskim regijama Abhaziji i Chinvali/Južnoj Osetiji te njihovu okupaciju; poziva ESVD da pripremi detaljno izvješće o kršenju Sporazuma o prekidu vatre od 12. kolovoza 2008. za koji EU kao posrednik snosi posebnu odgovornost, da utvrdi i jasno priopći odredbe koje Ruska Federacija još nije ispunila te da podnese preporuke kojima bi se Ruska Federacija mogla potaknuti na to da ispunji svoje međunarodne obveze, posebno da povuče svoje vojne snage s okupiranih teritorija Gruzije i omogući uspostavu međunarodnog sigurnosnog mehanizma na tim teritorijima kako bi se promatračkoj misiji EU-a (EUMM) omogućio neometan pristup cijelom teritoriju Gruzije u skladu s njegovim mandatom;
69. naglašava važnost detaljnog usklađivanja zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja za pristupanje EU-u sa stajalištima u okviru ZVSP-a; u pogledu zapadnog Balkana skreće pozornost na odnos Srbije s Rusijom i njezin izostanak osude neopravdanog i nezakonitog djelovanja Rusije protiv Ukrajine te na posljedice tog odnosa na zapadnom Balkanu; poziva na jaču vojno-sigurnosnu suradnju, uključujući civilnu / vojnu te policijsku / vojnu sigurnost, sa zemljama zapadnog Balkana sličnih nazora, posebno u područjima kao što su otpornost, kibersigurnost, hibridne prijetnje, upravljanje granicama, borba protiv terorizma i suzbijanje dezinformacija; u vezi s time traži od ESVD-a da ojača ulogu delegacija EU-a i misija ZSOP-a u trećim zemljama

kako bi se povećala njihova sposobnost uočavanja i razotkrivanja kampanja dezinformiranja koje provode strani državni akteri;

70. poziva na bliskije odnose i suradnju s partnerima u Latinskoj Americi i na Karibima kako bi se postigli zajednički ciljevi i interesi u području sigurnosti i obrane;

Jačanje nadzora Parlamenta nad ZSOP-om

71. naglašava potrebu da se Parlament aktivnije uključi u donošenje odluka u području ZSOP-a i obrambene industrijske politike, posebno u pogledu provedbe Strateškog kompasa, ERF-a, EDIRPA-e, EDIP-a, EPF-a i raznih politika i inicijativa koje utječu na europsku obranu i sigurnost ili su posebno važne za nju; potiče prijedloge za daljnje djelovanje Parlamenta, a posebno njegova Pododbora za sigurnost i obranu, u cilju unapređenja utjecaja na ZSOP i osiguravanja učinkovitosti, dosljednosti, demokratske odgovornosti i odgovarajućeg parlamentarnog nadzora u pogledu sigurnosnih i obrambenih politika i inicijativa EU-a na sljedeće načine:

- uključivanjem Pododbora za sigurnost i obranu kao odbora za suodlučivanje u skladu s člankom 58. Poslovnika Europskog parlamenta u sve zakonodavne predmete sa znatnim i relevantnim posljedicama za sigurnost i obranu;
- korištenjem preispitivanja ERF-a sredinom provedbenog razdoblja i predstojećih pregovora o EDIRPA-i za provedbu odgovarajućih i smislenih prava parlamentarnog nadzora putem delegiranih akata za programe rada glavnih programa obrambene industrije;
- osnivanjem punopravnog Vijeća za obranu;
- uspostavom punopravnog Odbora za sigurnost i obranu;
- jačanjem suradnje među parlamentarnim odborima u kojima se raspravlja o pitanjima sigurnosti i obrane;
- pojašnjenjem prava Parlamenta na informacije i pristupa informacijama u skladu s člankom 36. UEU-a;
- jačanjem međuparlamentarnog dijaloga i suradnje s nacionalnim parlamentima u području europske sigurnosti i obrane, među ostalim u okviru međuparlamentarne konferencije o ZVSP-u/ZSOP-u, s ciljem jačanja odgovornosti i nadzora nad sigurnosnom i obrambenom politikom;

72. poziva na daljnje jačanje odnosa Parlamenta i Parlamentarne skupštine NATO-a, u okviru kojih bi Parlament trebao podržati osnivanje centra za demokratsku otpornost pri NATO-u, čiji će cilj biti praćenje i utvrđivanje izazova za demokraciju, ljudska prava i vladavinu prava te olakšavanje pružanja pomoći državama članicama i partnerskim zemljama u području demokracije i upravljanja;

o

o o

73. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Europskom vijeću, Vijeću, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjednici Komisije i nadležnim povjerenicima, glavnom tajniku UN-a, glavnom tajniku NATO-a, predsjedniku Parlamentarne skupštine NATO-a, agencijama EU-a u području sigurnosti i obrane te vladama i parlamentima država članica.

MIŠLJENJE MANJINE

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022. (2022/2050(INI))

u skladu s člankom 55. stavkom 4. Poslovnika
koje je podnio Klub zastupnika The Left – zastupnici Clare Daly, Özlem Demirel i Mick
Wallace

Sve veća militarizacija EU-a zajedno s pokušajima geopolitičkog utjecaja doprinosi sustavnom pogoršanju europske sigurnosti i dramatičnom porastu međuimperijalističkog rivalstva. Ruska ilegalna invazija na Ukrajinu trebala bi potaknuti pravovremeni preokret i promišljanje. Međutim, ovo izvješće koristi se za jačanje politike koja se pokazala neuspješnom jer se njime zahtijeva još veća militarizacija, naoružanje i predanost opasnoj spirali koja vodi u eskalaciju nasilja.

Među ostalim, u njemu se poziva na razvoj ZSOP-a kao korak prema obrambenoj uniji, produbljivanje odnosa između EU-a i NATO-a, povećanje rashoda za obranu na najmanje 2 % BDP-a i povećanje proračuna za financiranje streljiva i oružja u okviru „Europskog instrumenta mirovne pomoći”, opsežniju isporuku teškog oružja Ukrajini, aktivaciju klauzule o uzajamnoj obrani iz članka 42. stavka 7. UEU-a, kojom EU postaje vojni savez, odstupanje od načela jednoglasnosti u donošenju odluka u okviru ZSOP-a i veću predanost neuspješnim i destruktivnim misijama EU-a u Africi.

Militarizam i rat nisu rješenje i nikada to neće biti. Tražimo uspostavu sustava kolektivne sigurnosti u Europi bez starih i novih podjela, u kojem se u potpunosti poštuju suverena jednakost i neovisnost svih država, zajedno s obnovljenim političkim i diplomatskim naporima za okončanje rata u Ukrajini, postizanje mira u Europi kroz rješavanje sukoba, izgradnju povjerenja, kontrolu oružja i razoružanje.

10.11.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA USTAVNA PITANJA

upućeno Odboru za vanjske poslove

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022. (2022/2050(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Victor Negrescu

PRIJEDLOZI

Odbor za ustavna pitanja poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir zaključke Konferencije o budućnosti Europe od 9. svibnja 2022., a posebno njezine prijedloge 21, 23 i 24,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2022. o pozivu na sazivanje konvencije radi revizije Ugovorâ¹,
- A. budući da nezakoniti agresivni rat Rusije protiv Ukrajine označava početak novoga geopolitičkog doba za Europsku uniju i znači da se mora iznova provesti potpuna procjena sigurnosnih i obrambenih politika promjenom paradigme;
- B. budući da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti zaštiti vanjskih granica EU-a; budući da bi trebalo istaknuti ključnu ulogu schengenskog prostora u osiguravanju zaštite i nadzora granica; budući da su tijekom rata u Ukrajini najizloženije zemlje pokazale da u potpunosti provode schengensku pravnu stečevinu, čime doprinose zaštiti vanjskih granica EU-a;
- C. budući da bi poseban naglasak trebalo staviti na zaštitu i sigurnost građana Europske unije, kao i na zaštitu i stabilnost vanjskih granica EU-a;
- D. budući da je potrebna pojačana suradnja između EU-a i njegova najvažnijeg saveznika NATO-a, koji će ojačati Švedska i Finska;
- E. budući da je također potrebna uža suradnja i koordinacija s Organizacijom za europsku sigurnost i suradnju (OESS);
- F. budući da bi trebalo predvidjeti suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom i drugim demokratskim zemljama sličnih nadzora te po mogućnosti i s Europskom političkom

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0244.

zajednicom, među ostalim u vezi s pitanjima sigurnosti i obrane;

- G. budući da bi trebalo osnovati stalne multinacionalne jedinice EU-a i koristiti ih za samoobranu i u svrhe predviđene Ugovorima;
1. ponovno poziva na uspostavu stalnog vijeća ministara obrane EU-a s vrlo širokim nadležnostima, uključujući tradicionalna pitanja zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), ali i sustavnu borbu protiv vanjskog upletanja, širenja manipulativnih dezinformacija i drugih hibridnih prijetnji, kojim bi predsjedao potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku;
 2. naglašava da se sigurnosno stanje u Europi znatno pogoršalo nakon neopravdanog i nezakonitog rata Rusije protiv Ukrajine; ističe da ruski rat protiv Ukrajine bitno utječe na susjedne zemlje EU-a i da ima domino-efekt na cijeli kontinent; naglašava da EU mora povećati svoje obrambene kapacitete i pokazati veću spremnost na odlučno djelovanje u slučaju napada na europske vrijednosti i sigurnost; pozdravlja dosad nezabilježen i ujedinjen odgovor EU-a na rat Rusije protiv Ukrajine, uključujući opskrbu vojnom opremom u sklopu Europskog instrumenta mirovne pomoći; i dalje predano pruža potporu ukrajinskoj obrani njezine teritorijalne cjelovitosti i suvereniteta; poziva EU da nastavi sa svojim naporima i da Ukrajini pruži svu potrebnu financijsku, humanitarnu i vojnu pomoć;
 3. apelira na države članice da primijene članak 31. stavak 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), koji omogućava Vijeću da neke odluke (poput onih o ljudskim pravima, sankcijama ili otvaranju pregovora) u vezi s pitanjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike donosi kvalificiranom većinom; poziva države članice da u potpunosti iskoriste premošćujuću klauzulu iz članka 31. stavka 3. UEU-a; preporučuje da se, u svrhu revizije Ugovorâ, postupak suodlučivanja proširi na pitanja ZSOP-a;
 4. podržava uspostavu istinske vojne i obrambene unije koja će biti komplementarna s NATO-om; smatra da bi trebalo brzo ojačati operativne kapacitete koji su potrebni kako bi se osigurala učinkovitost klauzule o uzajamnoj pomoći iz članka 42. stavka 7. UEU-a; ističe da bi se teroristički napadi, hibridni napadi, kampanje dezinformiranja i gospodarska prisila trećih zemalja promjenom Ugovora mogli odrediti kao uvjeti za primjenu članka 42. stavka 7. UEU-a; traži da se pojasni je li članak 42. stavak 7. UEU-a automatski primjenjiv; smatra da je potrebno izraditi strategiju politike solidarnosti i operativne provedbene mjere u pogledu klauzule o uzajamnoj obrani; traži da se pojasni područje primjene članka 42. stavka 7. UEU-a i njegova međupovezanost s člankom 5. Sjevernoatlantskog ugovora;
 5. potiče razvoj mehanizama za pomorsku sigurnost i obrambenu suradnju u crnomorskom području s obzirom na njegovu stratešku ulogu u strukturi regionalne sigurnosti;
 6. ponovno ističe važnost jačanja obrambene suradnje i zajedničkih procjena prijetnji na razini EU-a, nadovezujući se na ciljeve Strateškog kompasa;
 7. smatra da bi trebalo uspostaviti mehanizam Unije kako bi se svim državama članicama omogućilo da iskoriste inovacije u području obrane i najsuvremenije obrambene tehnologije; u tom pogledu traži da se poveća udruživanje sredstava za istraživanje i tehnologiju u području obrane, što bi moglo dovesti do razvoja zajedničkih programa

javne nabave;

8. žali zbog činjenice da Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine dosad nije proširen na pitanja obuhvaćena ZSOP-om; ponavlja da je potreban sporazum o vanjskopolitičkoj i sigurnosnoj suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine radi boljeg suočavanja sa zajedničkim europskim i globalnim sigurnosnim izazovima;
9. poziva da se racionaliziraju institucije EU-a i da se pojasni uloga predsjednika Europskog vijeća, potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i predsjednika Komisije;
10. ponavlja da Parlament treba imati istaknutiju ulogu u razvoju, demokratskoj kontroli, nadzoru i evaluaciji ZSOP-a; u tom pogledu poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da u potpunosti sprovede u praksu pravo Parlamenta na informacije u skladu s člankom 36. UEU-a;
11. preporučuje da se uspostavi punopravni odbor za sigurnost i obranu; u tom pogledu naglašava da je Komisija nedavno osnovala Glavnu upravu za obrambenu industriju i svemir (DEFIS).

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	8.11.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 17 -: 4 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Salvatore De Meo, Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Cyrus Engerer, Maite Pagazaurtundúa
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Pablo Arias Echeverría, Sunčana Glavak, Niclas Herbst, Leszek Miller, Iuliu Winkler

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

17	+
PPE	Pablo Arias Echeverría, Salvatore De Meo, Sunčana Glavak, Niclas Herbst, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Iuliu Winkler
RENEW	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Cyrus Engerer, Leszek Miller, Victor Negrescu, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa

4	-
ECR	Jacek Saryusz Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari
THE LEFT	Helmut Scholz

1	0
ID	Antonio Maria Rinaldi

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

8.11.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST

upućeno Odboru za vanjske poslove

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022. (2022/2050(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Susana Solís Pérez

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da su žene i djevojčice nerazmjerno više pogođene sukobima, posebno kad je riječ o seksualnom nasilju, silovanju kao ratnom oružju, raseljavanju i trgovini ljudima¹ te dugoročnim socijalnim i gospodarskim učincima; budući da su ti učinci sukoba na žene među ostalim dokazani tijekom neopravdane ruske invazije na Ukrajinu i talibanskog preuzimanja vlasti u Afganistanu; budući da seksualno nasilje sve više postaje dio šire strategije sukoba i ratna taktika; budući da bi EU trebao podržati napore usmjerene na okončanje prakse nekažnjavanja počinitelja rodno uvjetovanog seksualnog nasilja; budući da trenutačni sukobi povećavaju rodnu neravnopravnost, siromaštvo, klimatske poremećaje i druge oblike neravnopravnosti;
- B. budući da sukobi, posljedične humanitarne krize i prisilno raseljavanje pojačavaju rodno uvjetovano nasilje i izazove povezane sa seksualnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, što dovodi do nedostatka informacija i usluga u području reproduktivnog zdravlja, uključujući porodničku, prenatalnu i postnatalnu skrb, moderna kontracepcijska sredstva, kao i hitnu kontracepciju, te siguran pobačaj i skrb nakon pobačaja; budući da bi se rodno osjetljivim pristupom trebala poboljšati ekonomska, socijalna i zdravstvena sigurnost;
- C. budući da rodna ravnopravnost nudi put prema održivom miru, sprečavanju sukoba i ponovnoj izgradnji društava nakon sukoba; budući da je ključno da se prevladavajući narativ o viktimizaciji zamijeni sudjelovanjem žena kao pokretača promjena u mirovnom i sigurnosnom procesu; budući da je rodna ravnopravnost povezana s unapređenjem globalne sigurnosti, demokracije i održivog mira; budući da sudjelovanje žena u mirovnim i vojnim operacijama ima važnu ulogu u određivanju njihova uspjeha jer se njime poboljšavaju doseg, lokalna percepcija misije, prikupljanje obavještajnih

¹ Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) od 31. listopada 2000., dostupna na: https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SC_ResolutionWomenPeaceSecurity_SRES1325%282000%29%28english_0.pdf

podataka, osviještenost o situaciji te se više prijavljuju slučajevi seksualnog nasilja²; budući da tu ključnu i važnu ulogu treba uvelike poticati i jačati kako bi se postigla snažna i otporna vojna sposobnost;

- D. budući da se u okviru provedbenog dijela Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III predviđa veće sudjelovanje žena u misijama i operacijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); međutim, budući da žene čine 24 % sudionika u civilnim misijama ZSOP-a te samo 5 % u vojnim misijama i 6 % u vojnim operacijama³;
- E. budući da uključivanje rodne perspektive u sigurnosnu i obrambenu politiku EU-a znači i prepoznavanje i suzbijanje određenih rodni dimenzija i učinka globalnih pojava kao što su klimatske promjene, migracija, trgovina i pandemija bolesti COVID-19; budući da na sve to ipak utječu višestruki i interseksijski oblici diskriminacije; budući da bi se naglasak trebao staviti na iskustva i potrebe žena i skupina koje se suočavaju s višestrukim i interseksijskim oblicima diskriminacije te na priznavanje ključnog doprinosa žena kao aktera i donositelja odluka na svim razinama te u širem smislu u mirovnim procesima;
- F. ističe da je rodna ravnopravnost preduvjet za demokraciju, slobodu, ljudska prava, održivi razvoj i uspješno upravljanje učincima klimatskih promjena te stoga i za mir i sigurnost; budući da u mnogim dijelovima svijeta nisu zajamčena ljudska prava žena i djevojčica; budući da se organizacije za prava žena i djevojčica suočavaju sa sve većim izazovima u sve manjem prostoru za civilno društvo te da bi ih trebalo uključiti u koordinaciju mira i sigurnosti te donošenje odluka;
- 1. ističe da neopravdana ruska invazija na Ukrajinu i talibansko preuzimanje vlasti u Afganistanu, osim ostalih sukoba, naglašavaju nedvojbenu potrebu za tim da rodna ravnopravnost i prava žena budu ključni element sigurnosnih i obrambenih mjera, uključujući sprečavanje seksualnog nasilja i silovanja kao ratnog oružja, zaštitu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava te iskorjenjivanje trgovine ljudima; oštro osuđuje ratne zločine počinjene protiv civilnog stanovništva, uključujući seksualno nasilje kao ratno oružje;
- 2. podsjeća da je rodna ravnopravnost temeljna vrijednost i ključni cilj EU-a; poziva na ubranu provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti te Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2250 o mladima, miru i sigurnosti, u skladu s obvezom iz Strateškog kompasa; poziva i na potpunu i pravilnu provedbu LGBTIQ+ smjernica EU-a u svim misijama ZSOP-a; naglašava da je provedba političke obveze iz strateškog pristupa EU-a ženama, miru i sigurnosti i Akcijskog plana EU-a za žene, mir i sigurnost i dalje izazov; žali što ne postoji dostatan i namjenski proračun za provedbu akcijskih planova i zbog činjenice što mnogi članovi osoblja EU-a u svoj rad nisu

² Nagel, R. U., Fin, K. i Maenza, J., *Gendered Impacts on Operational Effectiveness of UN Peace Operations*, (Rodno uvjetovani učinci na operativnu učinkovitost mirovnih operacija UN-a), The Georgetown Institute for Women, Peace and Security, svibanj 2021., dostupno na: <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2021/05/Gendered-Impacts-on-Operational-Effectiveness-of-UN-Peace-Operations.pdf>

³ Radni dokument Europske službe za vanjsko djelovanje od 30. ožujka 2022. naslovljen „Report on the Follow-up Baseline Study on Integrating Human Rights and Gender Equality into the European Union’s Common Security and Defence Policy” (Izvešće o daljnjim mjerama u vezi s osnovnom studijom o uključivanju ljudskih prava i rodne ravnopravnosti u zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku Europske unije), dostupan na: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9198-2022-INIT/en/pdf>

integrirali žene, mir i sigurnost;

3. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da ostvare napredak prema feminističkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici kako bi se osigurala učinkovita rodno osviještena politika i uključivanje interseksijske perspektive u sve misije ZSOP-a, čime bi se povećala vjerodostojnost EU-a kao predvodnika u rodnoj ravnopravnosti diljem svijeta; naglašava da je potrebno zaštititi prava djevojčica i žena tako da se osigura njihovo potpuno i smisleno sudjelovanje u raznim fazama ciklusa sukoba; podsjeća na važnost korištenja rodne analize i uključivanja rodne perspektive u svaki korak misija ZSOP-a savjetovanjem sa stručnjacima za rodna pitanja i savjetnicima za rodna pitanja u ranoj fazi postupka te tijekom njegova cjelokupnog trajanja;
4. naglašava da ostvarivanje rodne ravnopravnosti nije moguće bez rodno osviještenog vodstva; u tom pogledu poziva na obvezno osposobljavanje u području rodne ravnopravnosti za sve srednje i više rukovoditelje ESVD-a te voditelje/zapovjednike misija i operacija ZSOP-a, kao i na to da njihovi opisi poslova i evaluacije sadrže posebna upućivanja na rodnu ravnopravnost;
5. posebno poziva na to da se u sljedećem paktu za civilni ZSOP uvrsti ojačana obveza br. 16 postavljanjem jasnih, ambicioznih i mjerljivih ciljeva kako bi se osigurali posebni savjetnici za rodna pitanja, povećala zastupljenost žena među međunarodnim stručnjacima na svim razinama misije te zajamčile raznolikost i rodna ravnoteža u skladu sa Strategijom i akcijskim planom za povećanje sudjelovanja žena u civilnim misijama ZSOP-a za razdoblje 2021. – 2024.⁴, osobito na rukovodećim položajima, s obzirom na to da su samo tri žene voditelji civilnih misija i nijedna zapovjednica vojnih misija; poziva na razvoj usporedivih ciljeva u planiranju vojnih misija i operacija;
6. poziva države članice da imenuju kandidate za misije ZSOP-a, pazeći pritom na uravnoteženu rodnu zastupljenost na svim razinama i funkcijama, uključujući rukovodeće i vojne funkcije; napominje da je rodna ravnopravnost u obrambenim snagama država članica preduvjet za rodnu ravnopravnost u misijama ZSOP-a; poziva na transparentne i pravedne postupke odabira kandidata za misije ZSOP-a, i to na način da se u slučaju jednako kvalificiranih kandidata za istu poziciju odabere kandidat podzastupljenog spola; pozdravlja rad klastera za dobre prakse država članica u pogledu imenovanja kandidata za misije ZSOP-a te očekuje da će se njegovi zaključci podijeliti u svim državama članicama; ističe da sudjelovanje žena u misijama ZSOP-a doprinosi učinkovitosti njihova rada te povećava kredibilitet EU-a kao zagovornika jednakih prava;
7. poziva Komisiju i države članice da se zalažu za iskorjenjivanje rodni stereotipa koji doprinose nejednakoj zastupljenosti žena u sigurnosnom i obrambenom sektoru; naglašava da je potrebno poticati mlade djevojke da studiraju te predmete kako bi ostvarile karijeru u tom području; potiče države članice da smanje prepreke za žene u pogledu ostvarivanja karijere u obrambenim snagama i da ojačaju zadržavanje žena u

4

<https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Strategy%20and%20Action%20Plan%20to%20Enhance%20Women%20Participation%20in%20Civ-CSDP%20missions.pdf>

vojnim misijama za izgradnju i održavanje mira;

8. pozdravlja rad savjetnice ESVD-a za rodna pitanja i raznolikost te njezin doprinos većoj koheziji i većoj vidljivosti vanjskog djelovanja EU-a u pogledu rodne ravnopravnosti, osnaživanja žena te pitanja žena, mira i sigurnosti; poziva na povećanje proračuna i proširenje tima koji pruža potporu savjetnici; žali zbog toga što, iako je za civilne misije na razini operativnih sjedišta od 2018. na puno radno vrijeme zaposlen stručnjak za rodna pitanja, takvo radno mjesto ne postoji za vojne misije; stoga poziva na to da uvođenje takvog radnog mjesta bude jedan od prioriteta; naglašava važnost rada savjetnika za rodna pitanja u misijama ZSOP-a; žali zbog toga što je radno mjesto savjetnika za rodna pitanja u vojnim misijama često i dalje dugo slobodno te poziva na popunjavanje tih radnih mjesta; priznaje važnu ulogu mreže kontaktnih točaka za rodna pitanja u misijama i očekuje njezin kontinuirani razvoj i usavršavanje; potiče strukturiranu razmjenu najboljih praksi, posebno između civilnih i vojnih misija, kako bi se inicijative za rodnu ravnopravnost koje trenutačno postoje u civilnim misijama mogle primijeniti u vojnim misijama; poziva na jačanje položaja savjetnika za rodna pitanja kako bi se rodni pristup uključio u sve programe i politike;
9. žali zbog svakog seksualnog nasilja koje su počinili članovi misija ZSOP-a i osoblje lokalnih tijela koje se osposobljava u okviru misija ZSOP-a; poziva na to da se odredbe iz Ažuriranih općih standarda ponašanja za misije i operacije ZSOP-a u potpunosti provedu i pretvore u sveobuhvatan pristup nulte tolerancije prema seksualnom i rodno uvjetovanom uznemiravanju i seksualnom iskorištavanju u okviru svih misija ZSOP-a; inzistira na uspostavi neovisnog nadzora kako bi se osiguralo da počinitelji snose odgovornost, da žrtve mogu podnositi prijave uz puno povjerenje u pogledu anonimnosti i zaštite te da im je zajamčen pristup pravosuđu; apelira na ESVD i države članice da zajamče sigurnost od rodno uvjetovanog nasilja, seksualnog iskorištavanja i trgovine ljudima, uz obvezno osposobljavanje za sve članove misija i podizvođače; poziva na to da se svim žrtvama stavi na raspolaganje specijalizirana potpora, uključujući savjetovanje i psihološke usluge;
10. poziva na namjensko izdvajanje sredstava za mjere povezane s rodnim pitanjima u okviru ZSOP-a i Europskog instrumenta mirovne pomoći, zajedno s novom proračunskom linijom kojom bi se financirali savjetnici za rodna pitanja u svim misijama ZSOP-a i podržao rast mreže kontaktnih točaka za rodna pitanja; poziva ESVD da provede strukturiran pristup donošenju rodno osjetljivog proračuna kako bi se precizno pratila sva rodno uvjetovana potrošnja, među ostalim u okviru ZSOP-a, te da organizira *ex ante* i *ex post* procjene utjecaja različitih programa koje financira EU na rodnu ravnopravnost te da o tome izvještava Parlament;
11. naglašava, u kontekstu sve većih hibridnih prijetnji i usredotočenosti na kiberkapacitete u okviru ZSOP-a, važnost mjera kibersigurnosti za praćenje i sprečavanje trgovine ženama koje su pogođene sukobom, s obzirom na učinak tehnologija na trgovinu ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja; podsjeća da su žene nedovoljno zastupljene na funkcijama u području kibersigurnosti u Europi te poziva na pokretanje posebne inicijative za rješavanje pitanja rodne ravnoteže u kiberkapacitetima i specijaliziranim sektorima ZSOP-a;
12. poziva na suradnju između misija ZSOP-a i Europskog instituta za ravnopravnost

spolova, posebno u razvoju rodno osviještene politike, te na dodjelu odgovarajućih sredstava za taj rad; poziva na potporu istraživanjima o rodnim aspektima sigurnosne i obrambene politike koja provode znanstvenice i istraživačice.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.10.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 27 -: 3 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Viliija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Jakop G. Dalunde, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzton, Martin Hojsík, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Mozdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

27	+
ECR	Andželika Anna Mozdzanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

3	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

1	0
ID	Simona Baldassarre

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	30.11.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 48 -: 5 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Attila Ara-Kovács, Loucas Furlas, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Katrin Langensiepen, Alessandra Moretti, Juozas Olekas, Paulo Rangel, Tom Vandenkendelaere, Mick Wallace
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Clare Daly, Margarita de la Pisa Carrión, Nicolaus Fest, Gilles Lebreton, Costas Mavrides, Luisa Regimenti

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

48	+
ID	Susanna Ceccardi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Loucas Fourlas, Sunčana Glavak, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Paulo Rangel, Luisa Regimenti, Radosław Sikorski, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima
RENEW	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Attila Ara-Kovács, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Pedro Marques, Costas Mavrides, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

5	-
ID	Nicolaus Fest, Gilles Lebreton
THE LEFT	Clare Daly, Giorgos Georgiou, Mick Wallace

4	0
ECR	Anna Fotyga, Margarita de la Pisa Carrión, Jacek Saryusz-Wolski
NI	Fabio Massimo Castaldo

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani